

Spolufinancováno
Evropskou unií

Analýza k problematice ohrožených dětí pro SO ORP Klatovy

Zpracovatel: Centrum pro komunitní práci západní Čechy

Americká 29

301 38 Plzeň

Centrum
pro komunitní práci
západní Čechy

Plzeň 2024

Spolufinancováno Evropskou unií

Obsah

1. ÚVOD A CÍLE.....	3
1.1. CÍLE DOKUMENTU	3
2. ÚVOD K PROBLEMATICE	3
2.1. STRATEGICKÉ DOKUMENTY V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ.....	5
3. SBĚR A ZPRACOVÁNÍ DAT	12
4. SHRNUÍ HLAVNÍCH VÝSTUPŮ.....	13
5. SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	15
5.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA SO ORP KLATOVY	15
5.2. OBYVATELSTVO	17
6. BYDLENÍ	22
7. NEZAMĚSTNANOST	23
8. ZADLUŽENOST	25
9. TRESTNÁ ČINNOST	26
10. ŠKOLSTVÍ.....	27
11. SOCIÁLNÍ OBLAST	30
11.1. MAPA VZDĚLÁVÁNÍ – SOCIOEKONOMICKÉ ZNEVÝHODNĚNÍ A DESTABILIZUJÍCÍ CHUDOBA V REGIONECH	32
12. ANALÝZA DOSTUPNOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ORP KLATOVY	34
12.1. CÍLE ANALÝZY.....	34
12.2. PŘEHLED SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	34
12.3. DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	36
12.4. FORMY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	37
12.5. TYPY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	38
12.6. CÍLOVÉ SKUPINY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	40
12.7. DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	46
12.8. NÁVAZNÉ SLUŽBY NABÍZENÉ POSKYTOVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA ÚZEMÍ SO ORP KLATOVY.....	47
12.9. DALŠÍ SOCIÁLNÍ A DOPROVODNÉ SLUŽBY POSKYTOVANÉ NA KLATOVSKU	48
12.10. PROBLÉMY A CHYBĚJÍCÍ SLUŽBY NA KLATOVSKU	52
13. KVALITATIVNÍ ČÁST.....	53
13.1. OSPOD	54
13.2. ŠKOLY	54
13.3. SOCIÁLNÍ SLUŽBY	54
14. PRŮZKUM POTŘEB VE ŠKOLÁCH ORP KLATOVY	55
15. ZÁVĚR.....	56
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM ZDROJŮ.....	58

Spolufinancováno Evropskou unií

1. Úvod a cíle

Tento dokument byl zpracován v rámci projektu *Multidisciplinární spolupráce v oblasti prevence odebírání dětí z rodin ve venkovských oblastech Plzeňského kraje*. Analýza se zabývá specifiky území správního obvodu obce s rozšířenou působností Klatovy (v textu také jako SO ORP Klatovy, Klatovsko či řešené území) a zaměřuje se na popis aktuální situace v oblasti péče o ohrožené děti a prevence jejich odebírání v řešeném území. Dokument je zpracován v rámci analyticko-popisné fáze projektu a je tvořen především statistickými údaji o daném území v oblasti vybraných společenských jevů, přehledem sociálních služeb působících v této oblasti v řešeném území a místními šetřeními realizovanými s aktéry z řešeného území, které mají na danou problematiku vliv. V rámci dokumentu je i vyhodnocení průzkumu potřeb stávajících či potenciálních příjemců sociální pomoci a služeb, který byl realizován na dvou školách v SO ORP Klatovy. Dokument je součástí dalších pěti analýz vytvořených ve vybraných SO ORP Plzeňského kraje (Horažďovice, Přeštice, Blovice, Nýřany a Kralovice).

1.1. Cíle dokumentu

Cílem analýzy je **přehledně zpracovat kombinaci vybraných statistických ukazatelů o území SO ORP Klatovy, zkombinovat je s kvalitativními výstupy z místních šetření** a vytvořit tak **základní rámec o řešené tématice péče o ohrožené děti a prevence jejich odebírání z rodin**. Dokument je tvořen relevantními daty, která mají vypovídající charakter o tématu a vývoji těchto jevů v řešeném území. Dokument zároveň mapuje vybrané charakteristiky související se sociálními službami, které na Klatovsku působí. V neposlední řadě obsahuje dokument metaanalýzu již existujících strategických dokumentů, které nějakým způsobem řeší problematiku prevence odebírání dětí. Součástí dokumentu jsou i zjištění získaná z polostrukturovaných rozhovorů s vybranými klíčovými aktéry působícími v oblasti práce s ohroženými dětmi.

2. Úvod k problematice

Problematika odebírání dětí, potažmo obecně ohrožení dětí, je velice široké a spletité téma. Spadá do něj mnoho různých problémů a podtémat, která se vzájemně překrývají. V této oblasti je v první řadě potřeba rozlišovat **ohrožené děti a odebírání dětí z rodin**. Ne všechny ohrožené děti jsou nutně z rodin odebírány. Na závažnosti ohrožení dítěte, a tedy i míry tendence odebrání, se podílí velké množství faktorů, které k této problematice více či méně přispívají.

Pojem „ohrožené dítě“ nemá jednotnou definici a vymezení. Obecně můžeme za ohrožené dítě považovat takové dítě, které nemá uspokojeny základní potřeby nebo mu nenaplnění těchto potřeb hrozí. Dítě, jehož prostředí či podmínky života se natolik odchýlily od normy, že mohou bezprostředně ohrožovat jeho vývoj a začlenění do společnosti. Za ohrožené dítě se primárně považuje takové dítě, jež je ohroženo týráním, zneužíváním nebo zanedbáváním.

Spolufinancováno Evropskou unií

*Zpráva o příčinách umisťování dětí mimo vlastní rodinu z perspektivy orgánů sociálně-právní ochrany dětí*¹ z roku 2017 rozebírá míru závažnosti jednotlivých faktorů, do kterých spadá například již uvedené týrání či zneužívání dítěte (velmi závažný faktor), zanedbávání výchovy, závislost rodiče na omamných látkách (středně závažný faktor), ale i finanční či bytová situace rodiny nebo konflikty mezi rodiči (méně závažné faktory) a mnoho dalších.

Mezi ty nejčastější důvody odebrání dítěte pak patří, dle výsledků dotazníkového šetření mezi OSPOD v rámci ČR, **zanedbání výchovy dítěte** (zpravidla se jedná o kumulaci více příčin – zadluženost, nezaměstnanost, užívání návykových látek apod.), **výchovné problémy dítěte, vzdání se dítěte, závislost rodičů či týrání** atp.

*Zpráva Rodina a dítě v kontextu*² pracuje s klasifikací problémů, které postihují děti v kategoriích jako jsou komunikační a výchovné problémy, sociální, školní problémy, patologie (alkohol, drogy...) a zdravotní problémy. S problémy ve všech těchto oblastech pak souvisí zejména nezvládané zadlužení rodiny, příjmová chudoba domácnosti či struktura pracovní aktivity rodiny.

Tématem ohrožených dětí se zabývá také aktuální *Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR v roce 2023*³. Ta definuje tři hlavní skupiny dětí ohrožených tím, že nebudou jejich potřeby naplňovány v dostatečné míře. Jedná se o:

- **Děti ohrožené zanedbáváním či špatným zacházením** – jedná se o největší kategorii.
- **Děti s náročným chováním** – často se prolíná s první kategorií, náročné chování je pak spíše důsledek zanedbávání či zacházení.
- **Děti se zdravotním postižením** – spíše z důvodu větší náročnosti uspokojení potřeb, povětšinou nejde o děti, kterými by se měl zabývat systém ochrany dětí.

Pokud jde o umisťování dětí mimo péči rodičů, maximum takových dětí spadá do první kategorie, potažmo v 9 z 10 případů jsou důvodem odebrání dítěte právě faktory z první skupiny.

Z výše popsaného vyplývá, že různé důvody ohrožení a odebrání dětí nelze snadno kvantifikovat. Jednotlivé příčiny a faktory ohrožení se prolínají. Je potřeba vzít také v úvahu roli, kterou hrají při rozhodnutí o odebrání dítěte orgány sociálně právní ochrany dítěte, potažmo soudy.

V souvislosti s výše uvedenými cíli dokumentu tato zpráva pracuje s různými statistickými ukazateli, které určitým způsobem charakterizují míru ohrožení dítěte, či odebrání dětí, ale jejich cílem není dojít například ke konkrétnímu počtu rodin, u kterých odebrání dítěte hrozí. Jde spíše o nastavení rámce celé problematiky pro další postup, jak bylo uvedeno výše.

¹ *Zpráva o příčinách umisťování dětí mimo vlastní rodinu z perspektivy orgánů sociálně-právní ochrany dětí*; MPSV ČR; SocioFactor s.r.o.; 2017.

² *Rodina a dítě v kontextu, Možnosti prevence, podpory a spolupráce*; SocioFactor, s. r. o. ve spolupráci se společností MEDIAN 2017; Nadace Sirius; Praha 2017.

³ *Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR v roce 2023: prevence ohrožení dítěte stále Achillovou patou*; MŠMT ČR a Nadace J&T; 2023.

Spolufinancováno Evropskou unií

2.1. Strategické dokumenty v řešeném území

Téma ohrožených dětí je do určité míry řešeno v některých strategických dokumentech regionální úrovně, jako je Strategický plán ORP, Místní akční plán rozvoje vzdělávání či komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb. Dále je téma řešeno také v dokumentech krajské či národní úrovně – Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji, Strategie vzdělávací politiky ČR, Strategie sociálního začleňování a Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR, která není přímo strategickým dokumentem, ale předkládá řadu doporučení pro řešení téma. Před samotným představením kvantitativních a kvalitativních dat shrneme, jaké strategické dokumenty jsou v řešeném území k dispozici a jakým způsobem, pokud vůbec, řeší příčiny, které vedou k ohrožení dětí, potažmo prevenci jejich odebírání z rodin.

Strategický plán rozvoje města Klatov 2017–2025 (s výhledem do roku 2030)	
Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj města Klatovy
Doba realizace dokumentu	2017–2025
Analytická část – identifikované trendy	- Počet obyvatel v Klatovech vykazuje dlouhodobý pokles až stagnaci a dlouhodobý demografický vývoj města je spíše nepříznivý. - V roce 2011 převažovali ekonomicky aktivní obyvatelé (10 692 obyvatel, podíl 48,3 %) nad těmi ekonomicky neaktivními (10 446 obyvatel, podíl 47,2 %).
Strategická část – cíle a priority	- Podpora bytů se speciální funkcí (sociální, chráněné, byty na půl cesty, ty pro mladé apod.). - Pokračování v komunitním plánování na Klatovsku v souladu s Komunitního plánem sociálních služeb.
Vazba na řešené téma	Dokument se zabývá řešeným tématem spíše okrajově. V první řadě je cílem podporovat různé typy bydlení, jako je sociální apod. To může vést k podpoře prevence ohrožení dětí, které je způsobeno bytovou nouzí. Dále je strategickým cílem pokračovat v komunitním plánování sociálních služeb, kde je téma ohrožených dětí řešeno konkrétněji. Jedná se tak o nepřímé řešení tématu ohrožených dětí.

Strategie území správního obvodu ORP Klatovy v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a zaměstnanosti	
Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj SO ORP Klatovy
Doba realizace dokumentu	2015–2024

Spolufinancováno Evropskou unií

Analytická část – identifikované trendy	- Mezi lety 2005 a 2013 došlo nejprve k nárůstům a k následnému skokovému poklesu obyvatel v roce 2011, který byl způsoben zejména stěhování obyvatel. - Od roku 2005 se zvyšoval index stáří (podíl osob starších 65 let na celkové populaci SO ORP) i průměrný věk obyvatel. - Z dat SLDB 2011 vyplývá, že podíl ekonomicky neaktivních obyvatel na celkové populaci SO ORP je více než 50 %.
Strategická část – cíle a priority	- Zavedení sociální poradny pro rodiny, jejichž děti experimentují s drogami. - o V regionu chybí služba, která by pracovala s rodinami s dětmi, ve kterých se vyskytují návykové látky. - Vytvoření společného manuálu „Jak postupovat v oblasti drogové prevence“ - o Manuál určený pro veřejnosti, organizacím, odborníkům (policie, učitelé, terapeuti, sociální pracovníci, starostové obcí, ...).
Vazba na řešené téma	Strategický dokument řeší téma ohrožených dětí pouze v oblasti drogové závislosti. Jedním z cílů je vytvoření poradny pro rodiny, kde se nějakým způsobem užívají návykové látky. Na to navazuje cíl vytvoření manuálu, který má pomoci při řešení problému drog. Manuál staví mimo jiné na společné komunikaci různých subjektů, která často chybí a je tak příčinou nefunkčnosti systému prevence a pomoci.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Pošumaví na období 2021–2027	
Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj území MAS Pošumaví
Doba realizace dokumentu	2021–2027
Analytická část – identifikované trendy	Neobsahuje analytickou část
Strategická část – cíle a priority	- Podpora nákupu, rekonstrukce a výstavby infrastruktury vč. Vybavení pro poskytování zdravotních a sociálních služeb a prací a komunitních center a zajištění kvalifikovaných personálních kapacit pro poskytování sociálních a zdravotních služeb a aktivizace komunitního života.
Vazba na řešené téma	Strategický dokument se nezabývá přímo řešením problematiky ohrožených dětí, ale jedním z témat je obecně podpora sociálních služeb v území jako takových.

Spolufinancováno Evropskou unií

Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj školství na území SO ORP Klatovy
Doba realizace dokumentu	2023–2025
Analytická část – identifikované trendy	- Od roku 2017 do roku 2019 začalo v SO ORP přibývat obyvatel, a to především z důvodu migrace obyvatel do území. Od roku 2020 se počet obyvatel opět snižuje. - V posledních sedmi letech dochází postupně ke stárnutí populace. - Narůstá postupně také index stárí, který vyjadřuje poměr počtu obyvatel starších 65 let k počtu dětí mladších 15 let. K 31. 12. 2021 byl index stárí v SO ORP Klatovy 146,7, což znamená, že seniorů nad 65 let je téměř o polovinu více (o 46,7 %) než dětí do 15 let. - V řešeném území je v současnosti poměrně naplněna kapacita mateřských škol, což souvisí s aktuální demografickou vlnou. Většina základních škol nemá zásadní problémy s naplněním kapacity.
Strategická část – cíle a priority	- Podpora aktivit vedoucích k naplňování potenciálu každého žáka (zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním) - o Mimo jiné podpora dětí a žáků znevýhodněných, ohrožených školním neúspěchem a žáků mimořádně nadaných. - Podpora a rozvoj spolupráce v území. - o S rodiči a veřejností – zvýšení odpovědnosti rodičů za rozvoj potenciálu dítěte a odborné řešení problémů jejich potomků. - o Mezi subjekty působícími ve vzdělávání, obcemi apod. – podpora prevence rizikového chování a další témata.
Vazba na řešené téma	Strategický dokument reflektuje téma ohrožených dětí zejména na úrovni spolupráce různých subjektů, která pomůže v prevenci tohoto tématu.

Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Klatovsku 2023–2025	
Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj sociálních služeb na území SO ORP Klatovy.
Doba realizace dokumentu	2023–2025
Analytická část – identifikované trendy	- V území roste index stárí, v roce 2019 dosáhl hodnoty 140,4 (v Plzeňském kraji 130,5).

Spolufinancováno Evropskou unií

	- Od roku 2013 se snižuje podíl nezaměstnaných osob, a naopak roste počet pracovních míst, čímž klesá počet uchazečů na jedno pracovní místo. - Mezi lety 2017 a 2019 klesal počet vyplacených sociálních dávek (PnB, PnŽ i DnB). - Počet rodin a dětí v péči OSPOD mírně narůstá. Rostoucí tendenci má také počet dětí v pěstounské či poručenské péči a počet pěstounských rodin. Naopak klesající tendenci mají řešené případy trestné činnosti dětí a mladistvých, počet dětí umístěných v ústavní výchově a počet šetření v jednotlivých rodinách. - Na území SO ORP Klatovy se nenacházejí oficiální sociálně vyloučené lokality (dále SVL) dle analýzy Gabala z roku 2015. Přesto, dle informací OSVZ Klatovy, jsou ve městě i přilehlých obcích místa, která mohou být považována za sociálně vyloučenou lokalitu.
Strategická část – cíle a priority	- Podpora a rozvoj doučování v regionu. - o Spíše individuální přístup než skupinová doučování. - Zařízení pro matky omezené v rodičovské zodpovědnosti - o Jedná se o velmi specifickou skupinu matek, které vyžadují stálou pomoc sociálních pracovníků při péči o dítě. V Plzeňském kraji jako takovém chybí specializované zařízení, které by umožnilo potřebnou pomoc těmto matkám poskytnout tak, aby nemuselo dojít k odebrání dítěte. - Volnočasové aktivity pro děti a mládež. - o Může napomáhat vzniku rizikového chování dětí a mládeže. - Zajištění a realizace sekundární prevence v regionu. - o Ve městě Klatovy chybí ambulantní služba působící v oblasti sekundární drogové prevence pro různé cílové skupiny. Zejména se jedná o klienty OSPOD, rodiny s dětmi, ale i další cílové skupiny.
Vazba na řešené téma	Strategický dokument se věnuje tématu ohrožených dětí na několika specifických rovinách. Doučování může fungovat jako nástroj, který pomáhá zachytit a pracovat s problémy dětí. Podobně mohou fungovat také volnočasové aktivity pro děti a mládež. Zařízení pro matky se sníženými rodičovskými dovednostmi je velice konkrétní téma, které je ale přímou součástí řešeného

Spolufinancováno Evropskou unií

	tématu. Podobně jako potřeba sekundární drogové prevence pro rodiny s dětmi. Z dalších aktivit, které částečně souvisí s řešeným tématem je potřeba sociálního bydlení, které může přispět k celkové stabilizaci rodin s ohroženými dětmi.
--	--

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na období 2023–2025	
Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj sociálních služeb na úrovni Plzeňského kraje
Doba realizace dokumentu	2023–2025
Analytická část – identifikované trendy	Dokument shrnuje spíše obecné demografické ukazatele. - V regionech blíže Plzně došlo v posledních letech k nárůstu obyvatel, naopak v SO ORP Horažďovice a Sušice došlo k úbytku. Předpokládaný populační vývoj bude negativně ovlivňovat očekávaná převaha počtu zemřelých nad živě narozenými, která však bude kompenzována předpokládaným rostoucím saldem migrace. - Na úrovni kraje by se podíl dětí na celkové populaci měl v roce 2050 pohybovat kolem 13 %. Největší zastoupení dětské populace by ve většině let v období do roku 2050 mělo být v ORP Tachov a ORP Nýřany.
Strategická část – cíle a priority	- Zvyšování informovanosti o sociálních službách v Plzeňském kraji, podpora vzájemného informačního toku mezi poskytovateli sociálních služeb, obcemi a krajem, rozvoj informovanosti občanů o možnostech řešení jejich nepříznivé sociální situace. - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – podporován bude vznik nových služeb nebo navýšení kapacity stávajících služeb po celém území kraje pro cílovou skupinu osoby s poruchou autistického spektra. - Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – podporován bude vznik nových služeb nebo navýšení kapacity stávajících služeb zejména v terénní formě na území obcí s rozšířenou působností Blovice, Horažďovice, Horšovský Týn, Nýřany, Přeštice, Plzeň, Sušice.
Vazba na řešené téma	Vazba na řešené téma spočívá na obecné rovině ve zvýšení informovanosti a provázanosti subjektů, konkrétněji pak na úrovni podpory rozvoje specifických sociálních služeb, které působí v rámci řešeného tématu.

Spolufinancováno Evropskou unií

Účel a působnost dokumentu	Strategický dokument definující rozvoj vzdělávací politiky na úrovni ČR
Doba realizace dokumentu	První období – 2020–2023 Druhé období – 2023–2027 Třetí období – 2027–2031
Analytická část – identifikované trendy	Dokument neobsahuje analytickou část.
Strategická část – cíle a priority	- Zajistit, aby RVP kladly důraz na rozvoj osobních a sociálních kompetencí napříč kurikulem – důraz na prevenci rizikových forem chování. - Posílit bezpečné klima na úrovni škol – posílení individuální práce se žáky, prevenci rizikového a nežádoucího chování v rámci pregraduální přípravy budoucích učitelů i v rámci vzdělávacích programů DVPP zaměřených na jejich další profesní rozvoj. - Posílit case management a meziresortní spolupráci v práci s rizikovými rodinami a znevýhodněnými dětmi (nízký sociální status, výskyt sociálně patologických jevů atd.) – spolupráce vzdělávacích institucí, pracovníků sociálních služeb (OSPOD, úřadů práce, podpora bydlení), zdravotnictví (pediatrie, duševní zdraví) a neziskových organizací.
Vazba na řešené téma	Školský vzdělávací systém je nedílnou součástí tématu ohrožených dětí. Dokument navazuje na řešené téma zejména skrze nastavení provázanosti různých subjektů s cílem prevence ohrožení dětí.

Strategie sociálního začleňování 2021-2030	
Účel a působnost dokumentu	Zastřešující dokument definující oblasti významné pro sociální začleňování osob na úrovni ČR
Doba realizace dokumentu	2021–2030
Analytická část – identifikované trendy	- Počet osob ohrožených příjmovou chudobou, jejichž příjem nedosáhl v ČR hranici příjmové chudoby (153,8 tis. Kč v roce 2019 na spotřební jednotku, tj. 12 818 Kč za měsíc) činil 1 057,3 tis. Z uvedeného počtu bylo 225 tis. dětí do 17 let. - Dle údajů ze šetření Životní podmínky (EU-SILC) 2019 je nejohroženější skupina populace o velikosti cca 53,9 tis. (0,5 % populace) tvořena osobami, které jsou zároveň ohroženy příjmovou chudobou, materiální deprivací a současně žijí v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou. Jedná se zejména o dlouhodobě nezaměstnané osoby, osoby žijící v rodinách sólo rodičů a v rodinách se třemi a více dětmi. - Narůstá počet rodin sólo rodičů se závislými dětmi.

Spolufinancováno Evropskou unií

	- V roce 2018 bylo celkem 30,1 % rodin sólo rodičů ohroženo chudobou, oproti 8,5 % rodin se dvěma dospělými a jedním dítětem a 5,8 % rodin se dvěma dospělými a dvěma dětmi.
Strategická část – cíle a priority	- Posílit spolupráci státní správy s obecními a krajskými samosprávami a neziskovým sektorem v oblasti rodinné a sociální politiky – například snižování materiální a potravinové deprivace rodin s nízkými příjmy v nepříznivé sociální situaci, zvýšení povědomí rodin o nástrojích podpory sociální a rodinné politiky a dalších nástrojích primární prevence. - Optimalizovat systém péče o ohrožené děti tak, aby zajistil důslednou ochranu práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte a naplnění jejich potřeb – důležité je zajistit efektivní řízení, koordinaci a vzájemnou provázanost jednotlivých složek systému, jehož základním principem musí být všestranný rozvoj dítěte ve vlastní rodině, a není-li to možné, tak primárně v náhradním rodinném prostředí. - Zahájit řízený proces deinstitucionalizace péče pro ohrožené děti zahrnující systémové změny v právní úpravě, financování a v metodickém vedení pracovníků působících v systému.
Vazba na řešené téma	Dokument definuje nezletilé děti jako jednu z ohrožených skupin, které je potřeba věnovat zvýšenou pozornost. Část strategie se přímo cíleně věnuje podpoře rodin a ohrožených dětí.

Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR v roce 2023	
Účel a působnost dokumentu	Zpráva o stavu řešeného tématu v ČR
Doba realizace dokumentu	Nejedná se o strategický dokument, ale o analýzu definující konkrétní doporučení.
Analytická část – identifikované trendy	- Během svého dětství zažije: - o nějakou formu zanedbání péče 16 % dětí, z toho vážné zanedbávání 6 % dětí, - o fyzické týrání 7 % dětí, - o sexuální zneužívání 10 % dětí. - celkový podíl dětí, které zažijí jednu (nebo vícero) forem zanedbávání či špatné ho zacházení je přibližně 15 % dětí v populaci. - Největší skupinou ohrožených dětí jsou velmi pravděpodobně děti ohrožené zanedbáváním či špatným zacházením. Je jich přibližně dvakrát více než dětí s náročným chováním a přibližně pětkrát více než dětí se zdravotním postižením. - Počet dětí, které jsou umístěné mimo biologickou rodinu z důvodu ohrožení spojeného se zanedbáváním (nedostatky v péči), od roku 2009 stoupl o více než 6 tisíc (o 33 %).

Spolufinancováno Evropskou unií

Formulovaná doporučení	- Pokračovat v posilování krajských sítí sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a umožnit jim (skrže dofinancování práce s vybranými rodinami) poskytovat podporu zvláště ohroženým rodinám v dostatečné intenzitě, - přijmout zákon a podpoře v bydlení a zajistit adekvátní kapacity azylových domů tam, kde jsou nedostatečné, a zároveň zajistit azylové domy poskytující ubytování celým rodinám, - výrazně posílit fungování škol v prevenci ohrožení dítěte zanedbáváním a nedostatky v péči, - významně rozšířit síť středisek výchovné péče a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež tam, kde je slabá, - pokračovat v rozvoji rané péče a odlehčovacích a dalších služeb pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením.
Vazba na řešené téma	Dokument řeší téma prevence ohrožení dítěte z velmi široké perspektivy a nabízí doporučení v několika oblastech. Přináší komplexní pohled na celé téma a shrnuje všechny důležité informace na jedno místo. Doporučení staví primárně na prevenci vzniku samotného ohrožení dítěte.

3. Sběr a zpracování dat

Informace uvedené v základním sociodemografickém popisu území jsou získané sběrem, tříděním a vyhodnocováním primárních a sekundárních dat, přičemž větší část tvoří data sekundární, která jsou získána od různých institucí – ty zpracovávají či shromažďují dané údaje. Mezi hlavní zdroje dat využitých v tomto dokumentu patří Český statistický úřad, Městský úřad Klatovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Úřad práce, Česká správa sociální zabezpečení, Statistická ročenka Plzeňského kraje 2019, Analýza dostupnosti a potřebnosti sociálních služeb v Plzeňském kraji 2018, Exekutorská komora ČR, Registr poskytovatelů sociálních služeb a další. Sběr sekundárních dat byl prováděn od června 2023 do února 2024, a to především z elektronických zdrojů (internetové portály výše zmíněných institucí, publikace apod.), případně byla data písemně vyžádána od některých výše zmíněných institucí. Vybraná data prezentujeme pomocí popisných statistik ve formě tabulek či grafů.

Dalším zdrojem informací jsou data primární. Jedná se o polostrukturované rozhovory, které proběhly v řešeném území do první poloviny roku 2024. Celkem se uskutečnilo 9 rozhovorů se zástupci místních základních a mateřských škol, zástupci Odboru sociálních věcí MěÚ Klatovy a zástupci sociálních služeb působících v SO ORP Klatovy.

V druhé polovině roku následně proběhly polostrukturované rozhovory se sociálním pracovníky obcí a organizacemi, které se zaměřují na podporu rodiny a dětí. Celkově proběhly 2 rozhovory vzhledem k počtu těchto subjektů v SO ORP Klatovy.

Od podzimu 2024 do jara 2025 byl uskutečněn průzkum potřeb, jehož cílem bylo zjistit vnímání školního klimatu, vztahů v rodině, výskyt rizikového chování a úroveň důvěry k dospělým.

Spolufinancováno Evropskou unií

Průzkum byl realizován na 2 základních školách v daném území, který odborně zastřešovala organizace Ponton, z.s. Celkem se do šetření zapojilo 203 respondentů z řad žáků a rodičů.

4. Shrnutí hlavních výstupů

- V řešeném území roste počet osob ve věkové kategorii 15-18 let, snižuje se ale jeho podíl na celkovém počtu obyvatel.
- Celkový kladný přírůstek obyvatel je tvořen stěhováním, přirozený úbytek převyšuje přírůstek.
- V řešeném území došlo v posledních třech letech k poklesu dětí narozených mimo manželství.
- Počet sňatků vykazuje v řešeném území mírný nárůst, počet rozvodů naopak pokles.
- Průměrný počet dětí v neúplných domácnostech je vyšší než ve většině ostatních SO ORP Plzeňského kraje.
- Řešené území se v rámci kraje řadí na jednu z nejvyšších příček v poměru dětí bytové nouzi, jak vyplývá z mapy vzdělávání.
- Počet volných pracovních míst i uchazečů se z dlouhodobého hlediska příliš nemění, počet volných míst převyšuje dlouhodobě počet uchazečů.
- V řešeném území klesá postupně počet osob v exekuci.
- Počet trestných činů a přestupků spáchaných dětmi a na dětech se pohybuje spíše v jednotkách a meziročně se příliš nemění, největší skupinu činů spáchaných na dětech tvoří zanedbání péče.
- Počet žáků ve školách se meziročně příliš nemění, ZŠ a SŠ vykazují pouze mírný nárůst. Celkové kapacity jsou dostačující.
- Od školního roku 2020/2021 ukončilo základní vzdělávání předčasně celkem 84 žáků.
- Nejvíce dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v kategorii odlišného kulturního či sociálního prostředí je v základním vzdělávání, jejich počet ale mírně za poslední tři roky klesá.
- Zhruba polovina příjemců dávek hmotné nouze (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) jsou rodiny s nezaopatřeným dítětem. Počet vyplacených dávek se ale dlouhodobě příliš nemění.
- Počet dávek státní sociální podpory (příspěvek na bydlení a přídavek na dítě) v řešeném území meziročně roste. Roste také počet vyplacených příspěvků na úhradu potřeb dítěte.
- Dle mapy vzdělávání, která sleduje destabilizující chudobu (exekuce, bytová nouze rodin, život v sociálně vyloučeném prostředí) a sociální znevýhodnění regionů (nezaměstnanost a vzdělání) je řešené území v porovnání s Plzeňským krajem spíše na spodní hranici, řadí se tak mezi regiony, které se s uvedenými faktory potýkají spíše méně.

Z kvalitativního šetření vyplývají následující zjištění (strukturováno dle dílčích cílů šetření):

Cíl: Zjistit, jakým způsobem funguje spolupráce mezi školami, OSPOD a sociálními službami v řešeném regionu (pozitiva, negativa, problémy).

- Školy umí psát zprávy pro OSPOD, nejasnosti konzultují
- Školy využívají OSPOD k neformální konzultaci

Spolufinancováno Evropskou unií

- Školy vnímají OSPOD jako autoritu, která jím pomůže při komunikaci s rodiči.
- Školy řeší rizikové formy chování pouze tehdy, pokud se stanou přímo ve škole. Nemají pravomoc řešit problémy, které se staly po vyučování mimo školu.
- Školy se snaží řešit problémy do maximální možné míry vlastními silami. Na OSPOD se obrací až v případě, že veškerá snaha selže.
- Školám často chybí informace o sociálních službách a jejich zaměření a návod, jak nejvhodněji rodinu se SAS propojit, popř. nemají informace o tom, že rodina spolupracuje se sociální službou.

Cíl: Definovat problémy, se kterými se respondenti v dané oblasti v řešeném regionu potýkají.

- Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou omezené z důvodu kapacit a rozlehlosti ORP Klatovy.
- Rodiny a děti žijící v odlehlých oblastech nemohou z důvodu obtížné dopravní dostupnosti využívat většinu služeb nabízených ve větších centrech.
- OSPOD má stanoveného pracovníka zodpovědného za konkrétní území ORP – péče o dítě je stanovena dle jeho trvalého bydliště, což ne vždy koresponduje s místem, kde je škola.
- Nedostatek odborníků pro práci s dětmi, dlouhé čekací doby (psychologové, psychiatři, SVP, PPP...).
- Školy cítí nejistotu ve vedení rozhovoru s dítětem, potažmo rodinou, kde se vyskytl problém.
- Školy minimálně využívají programy na přímou podporu sociálně-ekonomicky znevýhodněných dětí z důvodu nezájmu rodičů a velké administrativy.

Cíl: Definovat opatření, která by pomohla zkvalitnit prevenci ohrožení dítěte v řešeném regionu

- Školy/pedagogové by uvítali možnost konzultací s odborníkem.
- Školy by uvítaly možnost při komunikaci s rodinou, kde se vyskytla nějaká problematická skutečnost, využití služby odborníka (mediátor, psycholog ...)
- Pedagogové by měli mít znalosti v oblasti práce s traumatizovaným dítětem, neohrožující komunikace s rodiči, „první pomoc“ u psychických poruch
- V případě navázání rodiny na sociálně aktivizační službu realizovat první setkání společně, tedy rodiče, zástupce sociálně aktivizační služby a školy za účelem nastavení pravidel komunikace
- Posílit spolupráce školy s osobou pečující o dítě v náhradní rodinné péči - vstupní setkání ve škole s pečující osobou o dítě v náhradní rodinné péči za účasti všech aktérů.

Na základě realizovaného průzkumu potřeb by bylo vhodné se ve školách zaměřit na:

1. Posílení prevence šikany a podporu duševního zdraví, včetně spolupráce s odborníky.
2. Podporu pedagogů ve vzdělávání v oblasti komunikace a péče o žáky.
3. Vytváření příležitosti pro rozvoj důvěry mezi žáky a školními poradenskými pracovníky.
4. Aktivní zapojení rodičů do podpory pozitivního klimatu ve třídách.

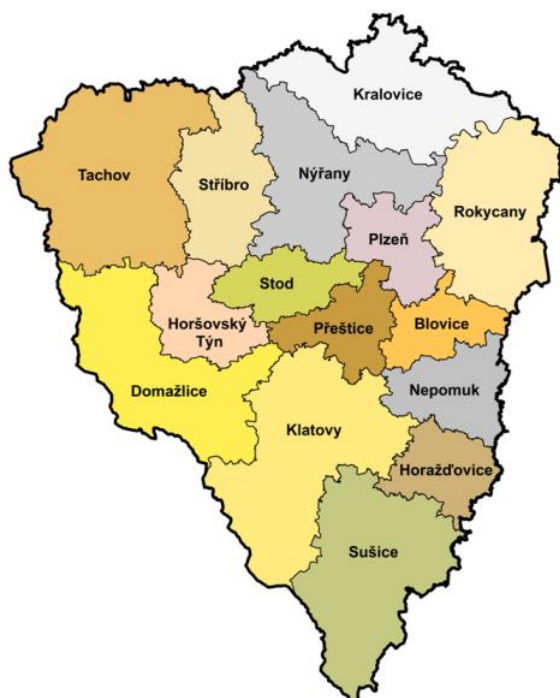
Spolufinancováno Evropskou unií

5. Sociodemografická analýza

5.1. Obecná charakteristika SO ORP Klatovy

Správní obvod obce s rozšířenou působností Klatovy leží v jižní části Plzeňského kraje v okrese Klatovy. Toto území hraničí na jihozápadě se Spolkovou republikou Německo, zbývající část sousedí s pěti správními obvody Plzeňského kraje..

Obrázek 1 Správní obvody ORP v Plzeňském kraji

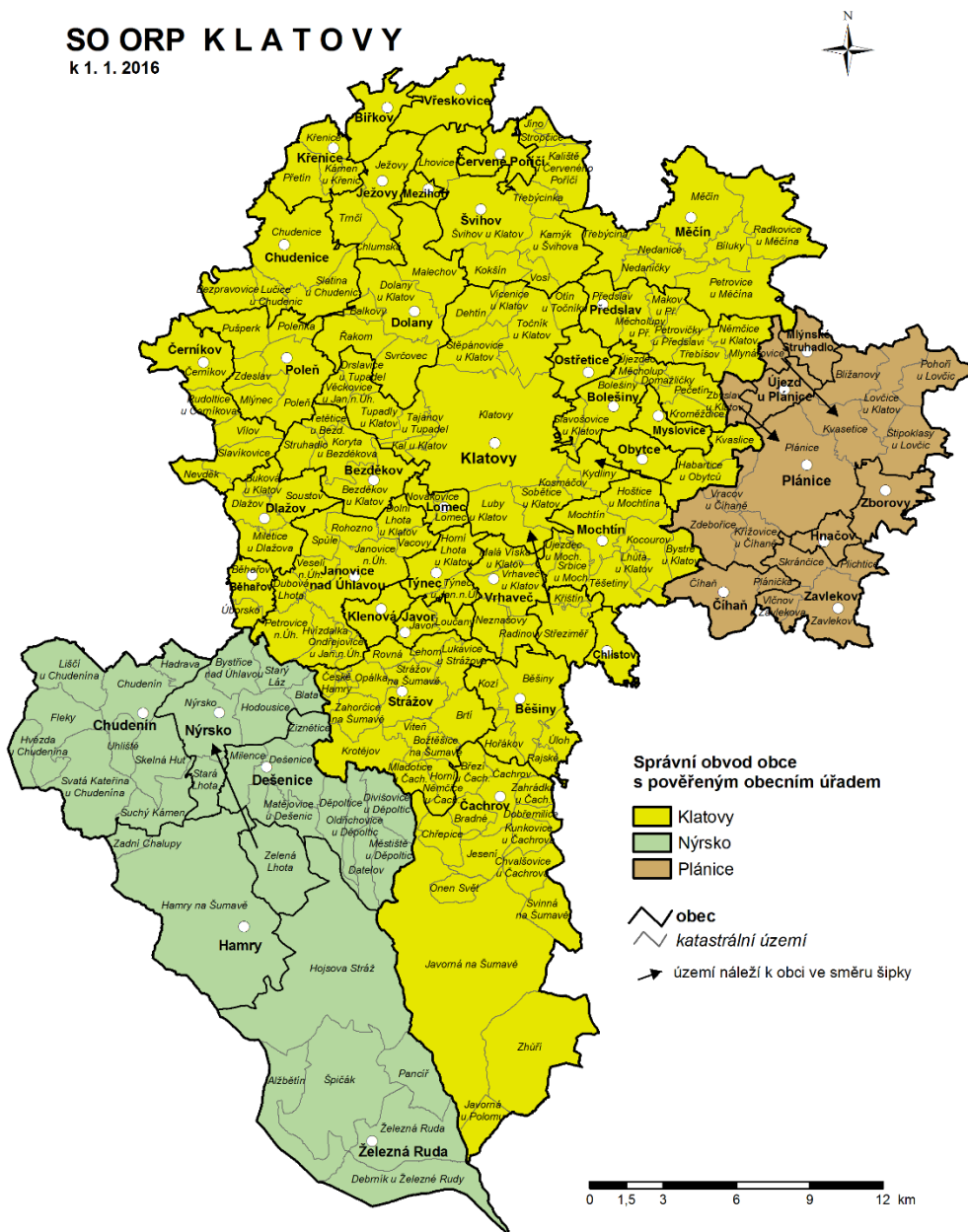
Zdroj: Český statistický úřad

Správní obvod zahrnuje celkem 44 obcí, z nichž 8 (Janovice nad Úhlavou, Klatovy, Měčín, Nýrsko, Plánice, Strážov, Švihov, Železná Ruda) má statut města a tři (Čachrov, Chudenice, Dešenice) statut městyse. Tři z těchto měst (Klatovy, Nýrsko, Plánice) mají pověřený obecní úřad (POÚ). Celkovou rozlohou 90 614 ha je tento správní obvod ORP druhým největším obvodem v kraji a zaujímá 11,8 % území regionu. Největší rozlohu v ORP má obec Čachrov (8 823 ha), naopak nejmenší má obec Mezihoří (180 ha). Správní členění obcí v SO ORP Klatovy zobrazuje Obrázek 2.

Spolufinancováno Evropskou unií

Obrázek 2 Správní členění SO ORP Klatovy k 1. 1. 2016

Zdroj: Český statistický úřad

Spolufinancováno Evropskou unií

Hlavním centrem území a nejvýznamnějším sídlem je město Klatovy. Toto město je druhým největším městem v kraji, dříve bylo městem okresním a v současné době je obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Je zde soustředěna většina ekonomických aktivit a občanské vybavenosti.

5.2. Obyvatelstvo

Řešené území čítalo k 31. 12. 2022 celkem 51 410 obyvatel. Tabulka 1 zobrazuje vývoj celkového počtu obyvatel včetně členění na věkové skupiny k 31. 12. daného roku.

Z hlediska řešeného tématu nás nejvíce zajímají věkové kategorie 0-14 a 15-18 let. Ve sledovaném období došlo k největšímu nárůstu v kategorii 15-18 let téměř o 400 osob. Počet osob ve věku 0-14 let se příliš nemění, v souvislosti s nárůstem celkového počtu obyvatel se jejich poměr nepatrně snížil.

Tabulka 1 Vývoj obyvatelstva SO ORP Klatovy dle věkových skupin od roku 2018

Věková skupina	2018		2019		2020		2021		2022	
	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%	Četnost	%
0-14	7612	15,1	7658	15,1	7685	15,2	7483	15,0	7716	15,0
15-18	1892	3,7	1960	3,9	2024	4,0	2060	4,1	2279	4,4
19-25	3444	6,8	3305	6,5	3263	6,4	3217	6,5	3472	6,8
26-64	27083	53,6	27047	53,3	26784	52,8	26010	52,3	26727	52,0
65 a více	10533	20,8	10750	21,2	10934	21,6	10978	22,1	11216	21,8
Celkem	50564	100	50720	100	50690	100	49748	100	51410	100

Zdroj: Český statistický úřad

Pro srovnání a kontext celého kraje dále přikládáme počty obyvatel jednotlivých SO ORP Plzeňského kraje (Tabulka 2) ke konci roku 2023. Z této tabulky vyplývá, že SO ORP Klatovy je třetím nejlidnatějším obvodem Plzeňského kraje.

Tabulka 2 Srovnání počtu obyvatel SO ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2023

SO ORP	Počet obyvatel
Blovice	12 593
Domažlice	40 840
Horažďovice	11 481
Horšovský Týn	15 280
Kralovice	23 002
Klatovy	51 970
Nepomuk	11 266
Nýřany	60 419
Plzeň	206 013
Přeštice	23 121

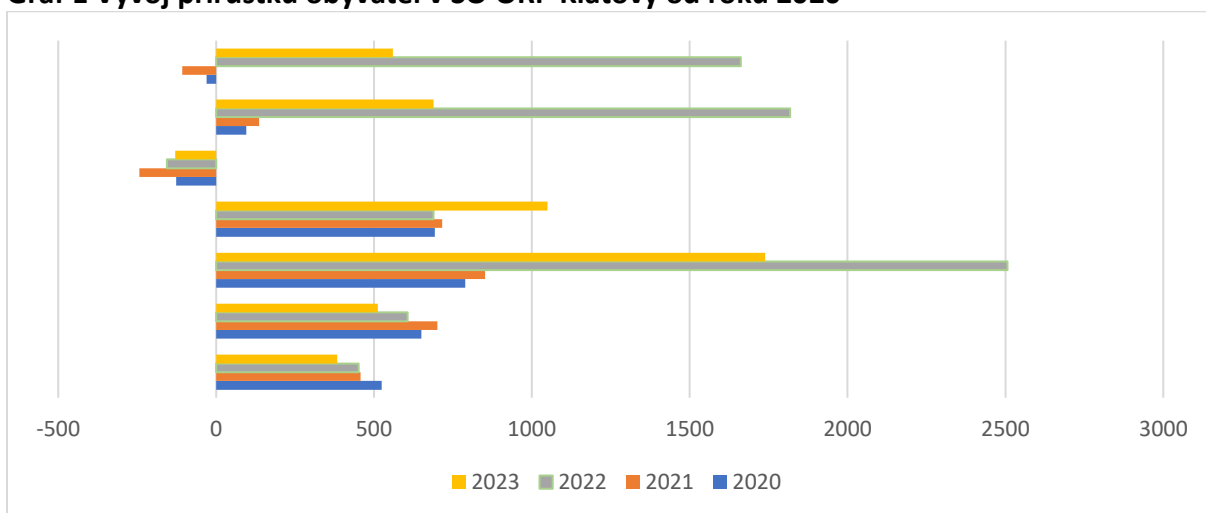
Spolufinancováno Evropskou unií

SO ORP	Počet obyvatel
Rokycany	50 804
Stod	24 613
Stříbro	17 920
Sušice	23 787
Tachov	40 265

Zdroj: Český statistický úřad

Graf 1 dále zobrazuje vývoj přírůstku obyvatel od roku 2020 do roku 2023 v řešeném území. Na rozdíl od výše uvedených dat se zde silně promítá situace spojená s válkou na Ukrajině. K roku 2022 je vidět silný nárůst počtu obyvatel stěhováním. Z celkového hlediska v celém sledovaném období převyšuje přirozený úbytek obyvatel jeho přírůstek, kladný přírůstek je tak tvořen výhradně stěhováním.

Graf 1 Vývoj přírůstku obyvatel v SO ORP Klatovy od roku 2020

Zdroj: Český statistický úřad

Z přírůstku obyvatel jsme ve vztahu k řešenému tématu vybrali některé konkrétní ukazatele. Počet živě narozených dětí, z toho mimo manželství a průměrný věk matky při narození prvního dítěte zobrazuje Tabulka 3. Zejména druhý a třetí ukazatel pak může hrát roli v tématu ohrožení dítěte.

Všechny ukazatele jsou srovnány s ostatními SO ORP Plzeňského kraje. Na Klatovsku došlo od roku 2020 k poměrně významnému poklesu živě narozených dětí, v ostatních SO ORP je tento trend také patrný, liší se jen jeho intenzita. Pouze na Blovice se počet živě narozených dětí zvýšil.

Větší rozdíly napříč Plzeňským krajem jsou v počtu živě narozených dětí mimo manželství. Na Klatovsku došlo k poklesu, v ostatních SO ORP tento počet spíše stagnuje, či se mírně zvyšuje. Je potřeba upozornit, že se nemusí jednat o matky samoživitelky, pouze o nesezdané páry. Nárůst či pokles tedy nemusí přesně ukazovat počty dětí více ohrožených zanedbáním péče apod.

Spolufinancováno Evropskou unií

Svou roli může hrát také průměrný věk matky při narození prvního dítěte. Nižší věk může znamenat větší pravděpodobnost nedostatečného uspokojení potřeb dítěte. Napříč Plzeňským krajem nelze pozorovat konkrétní trendy, průměrný věk spíše kolísá a v řešeném území došlo k mírnému nárůstu.

Tabulka 3 Vybrané aspekty přirozeného přírůstku v SO ORP Klatovy od roku 2020

Území SO ORP	Živě narození celkem				Živě narození mimo manželství				Průměrný věk matky při narození prvního dítěte matky při narození			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Klatovy	524	458	451	383	272	232	224	197	28,9	28,6	29,4	30,1
Blovce	123	122	141	93	64	61	66	37	27,9	27,6	28,3	31,2
Tachov	361	396	349	284	178	213	201	155	28,5	28,2	28,1	30,1
Domažlice	379	443	359	319	195	248	179	159	28,5	29,1	28,8	30,5
Horažďovice	103	107	88	100	50	58	51	51	29,3	28,4	29	30,9
Horšovský Týn	144	133	134	112	72	58	75	48	28	28,6	27	30
Kralovice	209	232	210	168	110	124	135	87	27,6	29,1	29	30,4
Nepomuk	84	101	80	93	39	53	38	45	29,9	28,4	28	29,9
Nýřany	600	632	567	530	284	290	286	245	28,3	29,2	28,5	30,9
Plzeň	1 985	1 988	1 863	1695	897	905	846	772	29,6	30,1	29,8	31,4
Přeštice	238	241	218	180	107	120	104	91	29,4	29,3	29,3	31,6
Rokycany	506	463	469	437	270	248	233	220	27,9	28,8	29,3	31,1
Stod	242	226	233	210	128	110	127	107	28,5	29,4	27,8	31
Stříbro	173	183	145	165	110	112	81	90	28,1	26,9	29,4	30,1
Sušice	205	208	202	173	115	113	114	155	27,7	27,7	29,1	30,8

Zdroj: Český statistický úřad

Dalším významným faktorem řešeného tématu je úplnost rodiny. Do určité míry může toto téma nastínit počet sňatků a zejména rozvodů (Tabulka 4). Tato data porovnáváme pouze s dalšími SO ORP, která jsou součástí projektu. Zatímco počet sňatků v řešeném území mírně narůstá, počet rozvodů vykazuje mírný pokles.

Tabulka 4 Sňatky a rozvody ve vybraných SO ORP Plzeňského kraje od roku 2020

Území SO ORP	Sňatky				Rozvody			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Blovce	55	55	80	50	24	23	24	20
Horažďovice	47	48	40	56	31	20	12	22

Spolufinancováno Evropskou unií

Klatovy	211	195	253	210	107	107	88	93
Kralovice	92	96	123	80	36	39	39	46
Nýřany	268	268	287	257	125	138	116	103
Přeštice	87	98	102	102	40	44	37	54

Zdroj: Český statistický úřad

K datům za obyvatelstvo následují ještě tři poměrně důležité tabulky (Tabulka 5, Tabulka 6 a Tabulka 7). Ty zobrazují počty hospodařících domácností složených z neúplných rodin – celkový počet, počet osamělých otců a osamělých matek. Data jsou dále rozdělena podle počtu dětí v takových rodinách a podle průměrného počtu závislých dětí na domácnost. SO ORP Klatovy nepředstavuje výjimečnou situaci co do absolutního počtu takových domácností, v průměrném počtu závislých dětí na domácnost se ale drží spíše na horní hranici.

Tabulka 5 Hospodařící domácnosti dle počtu závislých dětí v roce 2021 v SO ORP Plzeňského kraje – neúplné domácnosti celkem

Území	Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou celkem	v tom podle počtu závislých dětí				Počet závislých dětí celkem	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti
		0	1	2	3 a více		
Plzeňský kraj	26 949	11 170	10 123	4 717	939	22 652	0,8
Blovice	525	261	157	90	17	391	0,7
Domažlice	1 811	780	645	322	64	1 502	0,8
Horažďovice	497	250	142	86	19	379	0,8
Horšovský Týn	618	266	222	98	32	532	0,9
Klatovy	2 345	973	827	440	105	2 043	0,9
Kralovice	935	420	339	146	30	728	0,8
Nepomuk	492	250	133	94	15	370	0,8
Nýřany	2 461	1 015	958	398	90	2 041	0,8
Plzeň	9 388	3 600	3 807	1 684	297	8 166	0,9
Přeštice	994	457	333	178	26	769	0,8
Rokycany	2 237	973	813	386	65	1 800	0,8
Stod	1 098	441	428	193	36	935	0,9
Stříbro	730	310	271	120	29	603	0,8
Sušice	1 110	480	401	181	48	917	0,8
Tachov	1 708	694	647	301	66	1 476	0,9

Zdroj: Český statistický úřad – SLDB 2021

Spolufinancováno Evropskou unií

Tabulka 6 Hospodařící domácnosti dle počtu závislých dětí v roce 2021 v SO ORP Plzeňského kraje – osamělý otec

Území	Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou celkem	v tom podle počtu závislých dětí				Počet závislých dětí celkem	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti
		0	1	2	3 a více		
Plzeňský kraj	4 340	2 171	1 553	540	76	2 873	0,7
Blatná	97	55	30	10	2	56	0,6
Domažlice	324	167	106	46	5	215	0,7
Horažďovice	83	46	25	9	3	52	0,6
Horšovský Týn	107	49	39	14	5	85	0,8
Klatovy	393	212	120	53	8	251	0,6
Kralovice	186	99	70	15	2	106	0,6
Nepomuk	74	46	23	5	-	33	0,4
Nýřany	456	220	171	54	11	313	0,7
Plzeň	1 281	586	493	180	22	923	0,7
Přeštice	171	100	54	16	1	89	0,5
Rokycany	406	206	144	48	8	265	0,7
Stod	196	96	74	24	2	128	0,7
Stříbro	122	62	43	16	1	78	0,6
Sušice	169	97	53	18	1	92	0,5
Tachov	275	130	108	32	5	187	0,7

Zdroj: Český statistický úřad – SLDB 2021

Tabulka 7 Hospodařící domácnosti dle počtu závislých dětí v roce 2021 v SO ORP Plzeňského kraje – osamělá matka

Území	Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou celkem	v tom podle počtu závislých dětí				Počet závislých dětí celkem	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti
		0	1	2	3 a více		
Plzeňský kraj	22 609	8 999	8 570	4 177	863	19 779	0,9
Blatná	428	206	127	80	15	335	0,8
Domažlice	1 487	613	539	276	59	1 287	0,9
Horažďovice	414	204	117	77	16	327	0,8
Horšovský Týn	511	217	183	84	27	447	0,9
Klatovy	1 952	761	707	387	97	1 792	0,9
Kralovice	749	321	269	131	28	622	0,8
Nepomuk	418	204	110	89	15	337	0,8

Spolufinancováno Evropskou unií

Území	Hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou celkem	v tom podle počtu závislých dětí				Počet závislých dětí celkem	Průměrný počet závislých dětí v domácnosti
		0	1	2	3 a více		
Nýřany	2 005	795	787	344	79	1 728	0,9
Plzeň	8 107	3 014	3 314	1 504	275	7 243	0,9
Přeštice	823	357	279	162	25	680	0,8
Rokycany	1 831	767	669	338	57	1 535	0,8
Stod	902	345	354	169	34	807	0,9
Stříbro	608	248	228	104	28	525	0,9
Sušice	941	383	348	163	47	825	0,9
Tachov	1 433	564	539	269	61	1 289	0,9

Zdroj: Český statistický úřad – SLDB 2021

6. Bydlení

Z hlediska bydlení přináší zajímavá data Mapa vzdělávání⁴, která vedle jiných ukazatelů přináší také poměr dětí v bytové nouzi (tj. žijící v azylovém domě, na ubytovně, v přelidněných bytech či nejistém bydlení apod.). Obrázek 3 zobrazuje data za jednotlivé SO ORP Plzeňského kraje včetně průměru za celou ČR. Řešené území se v rámci kraje řadí na jednu z předních příček, přičemž průměr celého Plzeňského kraje je 1,2 %. Sociálně podobné SO ORP jsou v ČR například Benešov, Blovice, Jihlava, Hradec Králové či Praha.

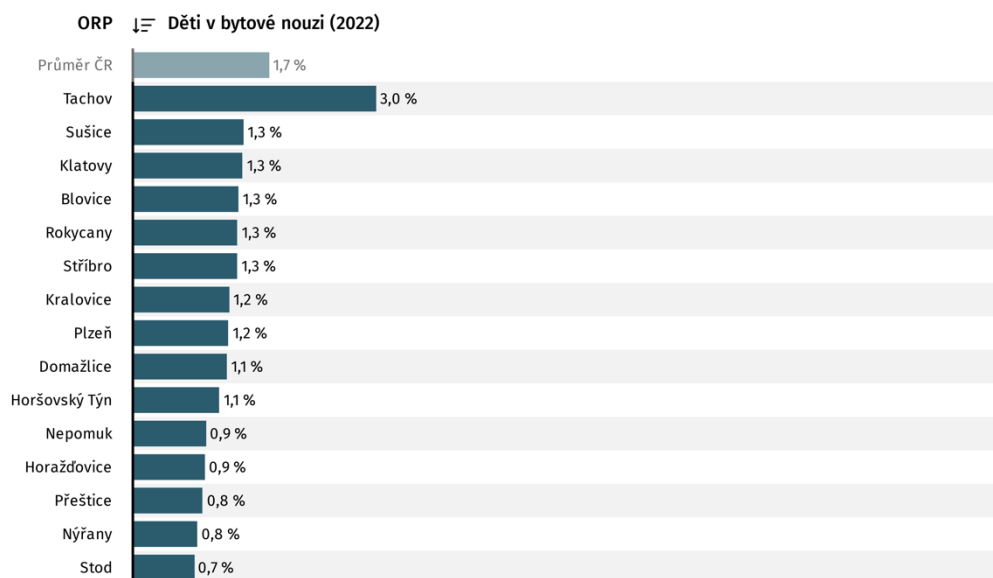
Obrázek 3 Děti v bytové nouzi

⁴ Mapa vzdělávání obsahuje datové analýzy a výzkumně podložená řešení vzdělávacích nerovností v ČR. Zpracovala jí organizace PAQ Research v únoru 2022, aktualizace proběhla v říjnu 2023.

Spolufinancováno Evropskou unií

Děti v bytové nouzi (2022) po ORP, pouze Plzeňský kraj

Zdroj dat: Iniciativa Za bydlení, MPSV, SLDB 2021

Vytvořeno v DataPAQ od PAQ Research, licence CC BY-NC 4.0

7. Nezaměstnanost

Nezaměstnanost může představovat v oblasti ohrožení dítěte velmi důležitý faktor. Tabulka 8 obsahuje srovnání uchazečů o zaměstnání a podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých SO ORP Plzeňského kraje. V řešeném území je relativně nízký počet uchazečů o zaměstnání, zejména vzhledem k celkovému počtu obyvatel SO ORP (ve srovnání např. s Nýřany či Domažlicemi). Podíl nezaměstnaných osob je ve srovnání s dalšími regiony spíše průměrný.

Tabulka 8 Nezaměstnanost v Plzeňském kraji k 31. 12. 2022

Území	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce		Podíl nezaměstnaných osob (%)		
	celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	11 970	10 792	2,94	2,62	3,29
Blovice	181	167	2,19	1,73	2,70
Domažlice	747	697	2,78	2,41	3,18
Horažďovice	263	245	3,44	3,55	3,32
Horšovský Týn	260	232	2,49	2,27	2,74
Klatovy	783	676	2,16	2,17	2,15

Spolufinancováno Evropskou unií

Kralovice	605	527	3,70	3,49	3,92
Nepomuk	275	254	3,73	3,30	4,23
Nýřany	1 207	1 096	2,92	2,66	3,19
Plzeň	3 320	2 928	2,48	2,09	2,88
Přeštice	300	278	1,95	1,67	2,25
Rokycany	1 162	1 085	3,53	2,84	4,26
Stod	212	179	1,21	1,07	1,36
Stříbro	358	324	2,98	2,52	3,48
Sušice	771	717	4,95	4,74	5,16
Tachov	920	850	3,56	3,47	3,65

Zdroj: Český statistický úřad

Dále uvádíme vývoj počtu dosažitelných uchazečů, pracovních míst v evidenci ÚP a podílu nezaměstnaných osob v řešeném území (Tabulka 9). Z tabulky je patrné, že od roku 2020 klesají všechny uvedené ukazatele. Pro dokreslení vývoje volných pracovních míst a uchazečů uvádíme následně Graf 2. Z něj lze vypožorovat, že z dlouhodobějšího hlediska dochází k nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání, ale na rozdíl od tabulky výše se jedná o všechny uchazeče (nejenom o dosažitelné). Počet volných pracovních se z dlouhodobého hlediska příliš nezměnil.

Tabulka 9 Dosažitelní uchazeči o zaměstnání dle pohlaví v SO ORP Klatovy – k 31. 12. daného roku a 30. 6. 2023

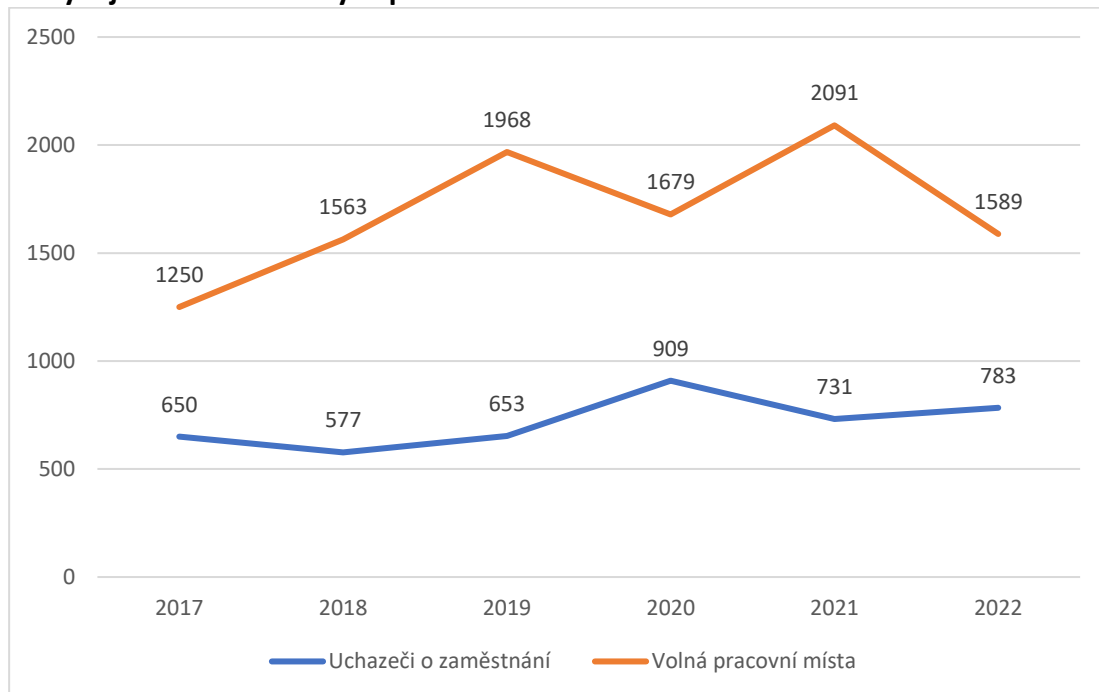
Období	Muži	Ženy	Celkem	Podíl nezaměstnaných osob	Pracovní místa v evidenci ÚP
2020	431	405	836	2,59	1679
2021	335	307	642	2	2091
2022	347	329	676	2,16	1589
2023	268	319	587	-	1289

Zdroj: Český statistický úřad

Spolufinancováno Evropskou unií

Graf 2 Vývoj uchazečů a volných pracovních míst k 31. 12. daného roku

Zdroj: Český statistický úřad – graf vytvořilo CpKP ZČ

8. Zadluženost

Vedle nezaměstnanosti je zadluženost také jedním z klíčových faktorů v tématu ohrožení dětí. Veškerá data uvedená níže (Tabulka 10) jsou převzata z mapy exekucí⁵. Z dat je patrný výrazný pokles počtu osob v exekuci a počtu exekucí v celém Plzeňském kraji včetně řešeného území, jen v roce 2023 dochází opět k mírnému růstu v celkovém počtu exekucí v SO ORP Klatovy. Průměrný počet exekucí na osobu se meziročně spíše nemění, jen v řešeném území v roce 2023 vykazuje vzrůstající tendenci.

Tabulka 10 Vývoj zadluženosti v řešeném území od roku 2021

Území	2021			2022			2023		
	SO Klatovy	ORP	Plzeňský kraj	SO Klatovy	ORP	Plzeňský kraj	SO Klatovy	ORP	Plzeňský kraj
Počet osob starších 15 let	42 265		487 994	41 902		487 994	44 365		490 442
Počet osob v exekuci	2 311		37 099	2 320		35 632	2 291		34 866
Podíl osob v exekuci (%)	5,47		7,6	5,49		7,3	5,5		7,1
Průměrný počet exekucí na osobu	5,4		6,1	5,4		5,9	5,8		6,0
Celkový počet exekucí	12 561		225 747	12 535		210 168	13 221		208 857

Zdroj: Mapa exekucí

⁵ Data za rok 2020 nejsou dostupná.

Spolufinancováno Evropskou unií

9. Trestná činnost

Dalším poměrně důležitým ukazatelem jsou trestné činy a přestupky spáchané v území. Tabulka 11 shrnuje vývoj počtu spáchaných trestných činů a přestupků dle věku pachatele. Z tabulky vyplývá, že děti a mládež do 18 let věku páchají ročně spíše jednotky přestupků či trestných činů, meziročně se tyto počty příliš nemění. Tabulka 12 pak naopak shrnuje činy spáchané na dětech. Celkový počet se meziročně příliš nemění. Největší podíl trestných činů představuje zanedbání povinné výživy.

Tabulka 11 Počet trestných činů a přestupků dle věku pachatele v SO ORP Klatovy od roku 2020

		Trestné činy	Přestupky
0–14	2020	5	6
	2021	5	8
	2022	3	5
15–18	2020	6	9
	2021	9	5
	2022	4	13
19–25	2020	54	399
	2021	56	477
	2022	87	508
26–64	2020	272	2385
	2021	370	2770
	2022	408	2607
65 +	2020	19	273
	2021	15	317
	2022	14	297

Zdroj: PČR

Tabulka 12 Počet trestných činů spáchaných na dětech v SO ORP Klatovy od roku 2020

Povaha skutku	Rok	Počet
Celkem	2020	39
	2021	51
	2022	50
Z toho		
Násilná TČ	2020	3
	2021	6
	2022	3
Mravnostní TČ	2020	8
	2021	6
	2022	2

Spolufinancováno Evropskou unií

Majetková TČ (krádeže)	2020	1
	2021	2
	2022	0
Zanedbání povinné výživy	2020	27
	2021	37
	2022	45

Zdroj: PČR

10. Školství

Školství představuje naprosto nedílnou součást řešeného tématu, neboť školy mohou hrát v oblasti prevence ohrožení dítěte zásadní roli. Tabulka 13, Tabulka 14 a Tabulka 15 shrnují přehled jednotlivých školských zařízení (MŠ, ZŠ a SŠ) v řešeném území včetně jejich maximální kapacity. Celkový počet žáků za poslední tři školní roky je pak uveden v Tabulka 16. Počet žáků se meziročně příliš nemění, ZŠ a SŠ vykazují pouze mírný nárůst.

Tabulka 13 Přehled MŠ na území SO ORP Klatovy k roku 2023

MŠ na území SO ORP Klatovy	Statut	Kapacita
Mateřská škola Dlažov	p.o.	30
Mateřská škola Janovice nad Úhlavou	p.o.	112
Základní škola a mateřská škola Bolešiny	p.o.	35
Základní škola a Mateřská škola Nýrsko	p.o.	180
Základní škola a Mateřská škola Karla Klostermanna, Železná Ruda	p.o.	75
Základní škola a Mateřská škola Běšiny	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Měčín	p.o.	40
Základní škola a mateřská škola Mochtín	p.o.	50
Základní škola a Mateřská škola Chudenín	p.o.	28
Základní škola a Mateřská škola Čachrov	p.o.	14
Základní škola a Mateřská škola Dešenice	p.o.	30
Základní škola a Mateřská škola Švihov	p.o.	108
Základní škola a mateřská škola Dolany	p.o.	35
Základní škola a mateřská škola Strážov	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Zavlekov	p.o.	30
Základní škola a mateřská škola Vrhavěč	p.o.	38
Základní škola a mateřská škola Předslav	p.o.	26
Základní škola a mateřská škola Bezděkov	p.o.	60
Mateřská škola Chudenice	p.o.	30
Základní škola Dr. ing. Františka Křížíka a mateřská škola Plánice	p.o.	60
Mateřská škola Klatovy	p.o.	886
Základní škola a Mateřská škola KUBUKI	školská právnická osoba	20

Spolufinancováno Evropskou unií

MŠ na území SO ORP Klatovy	Statut	Kapacita
Kapacita celkem	-	2007

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

Tabulka 14 Přehled ZŠ na území SO ORP Klatovy k roku 2023

ZŠ na území SO ORP Klatovy	Statut	Kapacita
Základní škola, Klatovy, Hálkova 133	p.o.	146
Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Měcholupy 2	p.o.	64
Základní škola a mateřská škola Bolešiny	p.o.	60
Základní škola Klatovy, Plánická ul. 194	p.o.	900
Základní škola Klatovy, Čapkova ul.126	p.o.	570
Masarykova základní škola Klatovy, tř. Národních mučedníků 185	p.o.	597
Základní škola Klatovy, Tolstého 765	p.o.	720
Masarykova základní škola Janovice nad Úhlavou	p.o.	540
Základní škola a Mateřská škola Nýrsko	p.o.	540
Základní škola Nýrsko, Školní ulice	p.o.	540
Základní škola a Mateřská škola Karla Klostermanna, Železná Ruda	p.o.	270
Základní škola a Mateřská škola Běšiny	p.o.	90
Základní škola a mateřská škola Měčín	p.o.	180
Základní škola a mateřská škola Mochtín	p.o.	60
Základní škola a Mateřská škola Chudenín	p.o.	60
Základní škola a Mateřská škola Čachrov	p.o.	80
Základní škola a Mateřská škola Dešenice	p.o.	60
Základní škola a Mateřská škola Švihov	p.o.	400
Základní škola a mateřská škola Dolany	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Strážov	p.o.	270
Základní škola a mateřská škola Zvolekov	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Vrhavěč	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Předslav	p.o.	60
Základní škola a mateřská škola Bezděkov	p.o.	60
Základní škola Dr. Ing. Františka Křižíka a mateřská škola Plánice	p.o.	510
Základní škola a Mateřská škola KUBUKI	školská právnická osoba	25
Kapacita celkem	-	6982

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

Tabulka 15 Přehled SŠ a území SO ORP Klatovy k roku 2023

SŠ na území SO ORP Klatovy	Statut	Kapacita
Gymnázium Jaroslava Vrchlického, Klatovy, Národních mučedníků 347	p.o.	675
Střední průmyslová škola, Klatovy, nábřeží Kpt. Nálepky 362	p.o.	839

Spolufinancováno Evropskou unií

Vyšší odborná škola, Obchodní akademie, Střední zdravotnická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Klatovy, Plánická 196	p.o.	650
Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy, Národních mučedníků 141	p.o.	680
Kapacita celkem	-	2844

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

Tabulka 16 Počet žáků a studentů vzdělávacích zařízení v SO ORP Klatovy od školního roku 2020/2021

Školní rok	MŠ	ZŠ	SŠ
2020/2021	1664	4610	1988
2021/2022	1663	4525	2102
2022/2023	1715	4648	2155

Zdroj: MŠMT

Pro téma ohrožených dětí jsou v oblasti školství klíčové zejména dva ukazatele. Tabulka 17 shrnuje počty žáků, kteří ukončili základní vzdělání za poslední tři školní roky. Z celkového počtu jsou pak vyčísleni žáci, kteří opustili základní vzdělávání v 7. a 8. ročníku. Počet těchto žáků meziročně poměrně silně kolísá. Celkem opustilo základní vzdělávání za poslední tři školní roky předčasně 84 žáků.

Tabulka 17 Počty žáků, kteří ukončili základní vzdělávání v SO ORP Klatovy od školního roku 2020/2021

Školní rok	Celkem	v 7. ročníku	v 8. ročníku
2020/2021	513	9	25
2021/2022	497	9	13
2022/2023	549	4	24

Zdroj: MŠMT

Druhý zajímavý ukazatel shrnuje Tabulka 18. Jedná se o žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), konkrétně v kategorii odlišné kulturní prostředí či životní podmínky⁶, dále rozdělené do kategorií:

- **K** – vzdělávací potřeby vyplývající zejména z odlišného kulturního prostředí v rodině žáka, malé znalosti kultury české společnosti, omezené znalosti vyučovacího jazyka vč. užívání jiného než vyučovacího jazyka v rodině žáka.
- **Z** – speciální vzdělávací potřeby vyplývající zejména z jiných životních podmínek v rodině žáka, obvykle se jedná o dlouhodobé se vyskytující životní okolnosti, např. sociální vyloučení, výraznou chudobu nebo jiné.

⁶ V tabulce nejsou shrnuta data za další SVP (zdravotní postižení apod.), protože z hlediska ohrožení dítěte se zpravidla nejedná o primární problém, který by sám o sobě vedl (v krajním případě) k odebrání dítěte (viz také kapitola Úvod k problematice ohrožení dětí a jejich odebírání).

Spolufinancováno Evropskou unií

- **V** – speciální vzdělávací potřeby vyplývají z kombinace více faktorů (např. příslušníci etnických menšin, pokud se v rodině nemluví vyučovacím jazykem, platí odlišná kulturní pravidla a rodina je sociálně vyloučená).⁷

Z uvedených dat vyplývá, že nejvíce dětí s tímto typem SVP je v základním vzdělávání, kde se ale počet za poslední tři školní roky snižuje (primárně v kategorii Z).

Tabulka 18 Počty žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v SO ORP Klatovy

Kategorie SVP		2020/2021			2021/2022			2022/2023		
		MŠ	ZŠ	SŠ	MŠ	ZŠ	SŠ	MŠ	ZŠ	SŠ
Odlišné kulturní prostředí či životní podmínky		5	65	2	0	55	0	6	44	3
Z toho kategorie	K	0	18	0	0	14	0	0	14	2
	Z	5	42	2	0	38	0	5	25	1
	V	0	5	0	0	3	0	1	5	0

Zdroj: MŠMT

11. Sociální oblast

Hmotná nouze je významným činitelem v oblasti dostatečného naplňování potřeb dítěte. Z tohoto důvodu je důležité také sledovat počet vyplacených sociálních dávek v regionu. Níže jsme se zaměřili zejména na dávky hmotné nouze – příspěvek na živobytí (PnŽ), doplatek na bydlení (DnB) a mimořádnou okamžitou pomoc (MOP). Dále na dávky státní sociální podpory – příspěvek na bydlení (PnB) a přídavek na dítě. V poslední řadě uvádíme příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

Data za dávky hmotné nouze shrnuje Tabulka 19 a Tabulka 20. PnŽ a DnB jsou kromě celkového počtu vyplacených dávek vyčísleny také dle počtu rodin s minimálně jedním nezaopatřeným dítětem, což umožňuje přesněji vyčíslit počet rodin, kde nemusí být dostatečně zajištěny všechny potřeby dětí. Toto dělení je uvedeno u těchto dvou dávek hmotné nouze vzhledem k jejich větší „závažnosti“ či „váze“ ve vztahu k tématu ohrožených dětí. U obou dávek je vidět mírný nárůst v roce 2021. Rodiny s dětmi tvoří vždy necelou polovinu všech těchto vyplacených dávek. Data za řešené území se nijak výrazně vymykají trendu ostatních uvedených SO ORP.

Co se týče dávky MOP, příjemce dle počtu nezaopatřených dětí nelze vyčlenit. Vyšší čerpání této dávky v roce 2022 bylo u některých ORP způsobeno zejména výplatou této dávky ukrajinským občanům s dočasnou ochranou v březnu 2022.

Tabulka 19 Přehled PnŽ a DnB za vybrané SO ORP Plzeňského kraje

Typ dávky	Území SO ORP	2020			2021			2022		
		Celkem	z toho		Celkem	z toho		Celkem	z toho	
			Dom. s ND ⁸	vyplacená suma (v tis. Kč)		Dom. s ND	vyplacená suma (v tis. Kč)		Dom. s ND	vyplacená suma (v tis. Kč)

⁷ Definice jsou převzaty ze statistik MŠMT ČR

⁸ Domácnosti s minimálně jedním nezaopatřeným dítětem

Spolufinancováno Evropskou unií

Příspěvek na živobytí	Blovice	421	222	1749	489	243	2165	427	222	2043
	Horažďovice	369	132	1710	349	180	1455	363	132	1629
	Klatovy	1737	583	6848	1963	740	7751	1730	583	7553
	Kralovice	1333	440	5182	1438	452	5300	1334	440	6106
	Nýřany	2077	796	8444	2173	860	8619	2152	796	9348
	Přeštice	611	129	2054	661	183	2290	580	129	2173
Doplatek na bydlení	Blovice	265	194	1213	295	183	1481	220	135	1161
	Horažďovice	152	89	472	137	59	355	147	41	418
	Klatovy	899	449	2545	967	417	2592	858	339	2993
	Kralovice	538	173	1996	549	155	2003	473	142	1853
	Nýřany	1188	620	5187	1242	627	5427	1188	594	5078
	Přeštice	416	170	1862	426	146	2113	392	120	1816

Zdroj: MPSV ČR

Tabulka 20 Přehled MOP za vybrané SO ORP Plzeňského kraje

Území SO ORP	počet vyplacených dávek v roce			vyplacená suma (v tis. Kč) v roce		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Blovice	14	22	71	48	103	195
Horažďovice	8	20	83	22	75	223
Klatovy	154	104	569	387	255	1 509
Kralovice	62	150	280	249	270	796
Nýřany	230	540	391	711	1132	1 087
Přeštice	16	36	178	82	167	471

Zdroj: MPSV ČR

Přehled dávek státní sociální podpory je uveden v Tabulka 21. Zde je patrný postupný meziroční nárůst počtu dávek a tím i vyplacené sumy za rok. Výrazný skokový nárůst pak vykazuje v řešeném území počet vyplacených přídavek na dítě v roce 2022. Ale ani v tomto případě se nejedná o výjimečný stav v porovnání s dalšími vybranými SO ORP v Plzeňském kraji.

Tabulka 21 Přehled dávek státní sociální podpory za vybrané SO ORP Plzeňského kraje

Typ dávky	Území SO ORP	počet vyplacených dávek v roce			vyplacená suma (v tis. Kč) v roce		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Příspěvek na dítě	Blovice	3101	3272	3793	2534	3957	4334
	Horažďovice	2648	2775	3473	2212	2647	4074
	Klatovy	8252	8722	10620	6825	8421	12521
	Kralovice	4343	4675	6274	3495	4368	7081
	Nýřany	8852	9336	11639	7157	8819	13214
	Přeštice	2369	2433	3668	1993	2379	4353
Příspěvek na	Blovice	962	919	1181	2702	2466	3934

Spolufinancováno Evropskou unií

	Horažďovice	938	778	1103	2326	2026	2971
	Klatovy	2524	2553	3204	8055	8005	10891
	Kralovice	2130	2261	3122	6189	7055	10868
	Nýřany	2922	3046	4437	10223	11491	17981
	Přeštice	746	728	1156	2020	2051	4065

Zdroj: MPSV ČR

Poslední dávkou, kterou je zajímavé sledovat ve vztahu k tématu ohrožených dětí je příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Ta náleží pěstounům nezletilého dítěte, osobám, které převzaly nezletilé dítě do péče jiné fyzické osoby či nezletilým nezaopatřeným dětem, které byly do zletilosti v pěstounské péči. Vývoj vyplacení této dávky je uveden v Tabulka 22. Ve většině regionů SO ORP počet vyplacených dávek spíše kolísá, v řešeném území je vidět výraznější nárůst v roce 2022.

Tabulka 22 Přehled příspěvku na úhradu potřeb dítěte ve vybraných SO ORP Plzeňského kraje

Typ dávky	Území SO ORP	počet vyplacených dávek v roce			vyplacená suma (v tis. Kč) v roce		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	Blovice	421	374	363	2725	2443	2537
	Horažďovice	218	237	285	1313	1536	1702
	Klatovy	713	728	1067	4248	4482	6146
	Kralovice	479	435	453	2994	2814	2969
	Nýřany	1161	1223	1379	7028	7471	8775
	Přeštice	188	181	260	1228	1161	1587

Zdroj: MPSV ČR

11.1. Mapa vzdělávání – Socioekonomické znevýhodnění a destabilizující chudoba v regionech

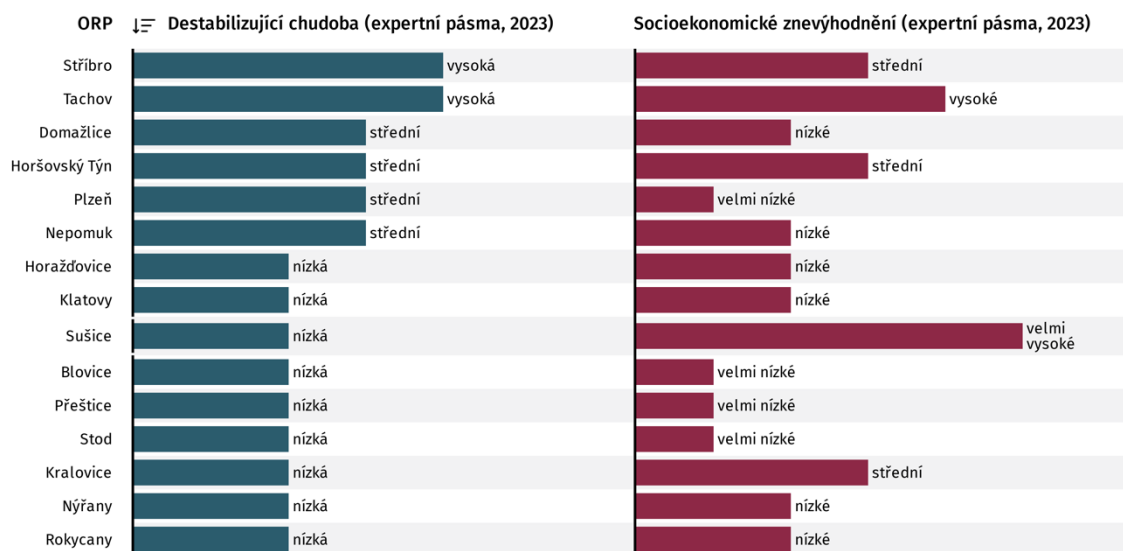
Zajímavý průřez stavem sociální oblasti přináší již výše zmiňovaná Mapa vzdělávání, která pracuje s ukazateli socioekonomické znevýhodnění a destabilizující chudoba. Ačkoliv jsou tyto ukazatele v mapě vzdělávání primárně vztaheny ke vzdělávacím výsledkům, pro naše potřeby dobře shrnují celkovou situaci rodin a dětí v jednotlivých SO ORP Plzeňského kraje. **Destabilizující chudoba** se projevuje exekucemi, bytovou nouzí rodin a životem v sociálně vyloučeném prostředí. **Sociální znevýhodnění regionů** se projevuje zejména nezaměstnaností a nižším vzděláním. Na obrázku 5 je porovnání jednotlivých SO ORP v Plzeňském kraji. Řešené území se s oběma ukazateli potýká spíše méně a nachází se na dolní hranici z hlediska celého kraje.

Spolufinancováno Evropskou unií

Obrázek 4 Destabilizující chudoba a socioekonomické znevýhodnění

Destabilizující chudoba (expertní pásma, 2023) a Socioekonomické znevýhodnění (expertní pásma, 2023) po ORP, pouze Plzeňský kraj

Zdroj dat: PAQ Research (výpočet), ČSÚ, ASZ, Exekutorská komora, GAC

Vytvořeno v DataPAQ od PAQ Research, licence CC BY-NC 4.0

Spolufinancováno Evropskou unií

12. Analýza dostupnosti sociálních služeb v ORP Klatovy

Analýza poskytovaných sociálních služeb se zaměřuje na identifikaci jednotlivých poskytovatelů v řešeném území, jimi poskytovaných služeb a současně se snaží reflektovat základní problematická místa stávajícího systému sociálních služeb.

12.1. Cíle analýzy

Hlavním cílem analytické činnosti bylo kvalitativní zhodnocení aktuálního stavu sociálních služeb v SO ORP Klatovy pro rodiny s dětmi či pro děti, a to prostřednictvím identifikace již poskytovaných sociálních služeb dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, jejich poskytovatelů a také organizací poskytujících služby související.

Dalším cílem analýzy bylo vytvoření přehledu, který bude obsahovat:

- (1) základní údaje o poskytovatelích (sídlo, kontaktní údaje, právní formu)
- (2) zaměření činnosti (typy poskytovaných služeb a jejich popis)
- (3) cílovou skupinu uživatelů služeb
- (4) identifikaci problematických oblastí

12.2. Přehled sociálních služeb v řešeném území

Přehled poskytovatelů včetně jejich právní formy, kteří byli lednu 2025 registrováni v **Registru poskytovatelů sociálních služeb** a kteří na území SO ORP Klatovy mají sídlo či pobočku je uveden v tabulce 24.

Tabulka 24. Poskytovatelé sociálních služeb v řešeném území včetně právní formy

Poskytovatel	Právní forma
Člověk v tísni, o.p.s.	141 - Obecně prospěšná společnost
Diakonie ČCE - středisko celostátních programů a služeb	721 - Církve a náboženské společnosti
Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	721 - Církve a náboženské společnosti
Oblastní charita Klatovy	721 - Církve a náboženské společnosti
DOMUS - Centrum pro rodinu, z.s.	706 - Spolek
Ledovec, z.s.	701 - Občanské sdružení
Město Nýrsko	801 - Obec
Městský ústav sociálních služeb Klatovy, příspěvková organizace	331 - Příspěvková organizace zřízená územním samosprávným celkem
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR	325 - Organizační složka státu
Charita Sušice	721 - Církve a náboženské společnosti

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

Následující tabulka prezentuje sociální služby poskytované v řešeném území, řazené podle svého druhu a formy, a to v souladu se zákonem 108/2006 Sb., o sociálních službách. Dále je v tabulce uveden název poskytovatele služby, včetně adresy jeho zastoupení.

Tabulka 25. Sociální služby poskytované na území SO ORP Klatovy dle druhu a formy

Spolufinancováno Evropskou unií

Druh sociální služby	Forma sociální služby	Služba	Poskytovatel	Zařízení, adresa poskytovatele
Sociální poradenství	ambulantní	Odborné sociální poradenství	Městský ústav sociálních služeb Klatovy	Balbínova 59, Klatovy I, 339 01 Klatovy
			Diakonie - ČCE - středisko Západní Čechy	Vídeňská 181, Klatovy I, 339 01 Klatovy 1
	ambulantní, terénní		Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR	Plánická 174, Klatovy I, 339 01 Klatovy 1
			Oblastní charita Klatovy	nám. Míru 63, Klatovy I, 339 01 Klatovy 1
			Člověk v tísni, o.p.s.	Vídeňská 9, Klatovy IV, 339 01 Klatovy 1
Služby sociální péče	terénní	Pečovatelská služba	Městský ústav sociálních služeb Klatovy	Balbínova 59, Klatovy I, 339 01 Klatovy
			Město Nýrsko	Klatovská 972, 340 22 Nýrsko
		Odlehčovací služba	Charita Sušice	Klostermannovo náměstí 26, 340 04 Železná Ruda
		Osobní asistence	Oblastní charita Klatovy	nám. Míru 63, Klatovy I, 339 01 Klatovy 1
Služba sociální prevence	terénní	Raná péče	Diakonie ČCE – Středisko celostátních programů a služeb	Vídeňská 9, Klatovy IV, 339 01 Klatovy
	ambulantní, terénní	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Oblastní charita Klatovy	Šmilovského 124, Klatovy V, 339 01 Klatovy
				Denisova 148, Klatovy I, 339 01 Klatovy
		Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	Vídeňská 181, Klatovy I, 339 01 Klatovy
			Domus - Centrum pro rodinu, z.s.	Nádražní 201, Klatovy III, 339 01 Klatovy
			Člověk v tísni, o.p.s.	Vídeňská 9, Klatovy IV, 339 01 Klatovy
	Centrum duševního zdraví	Ledovec, z.s.	Maxima Gorkého 800, Klatovy II, 339 01 Klatovy	
	Sociální rehabilitace	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	Vídeňská 181, Klatovy I, 339 01 Klatovy 1	
terénní	Terénní programy	Člověk v tísni, o.p.s.	Vídeňská 9, Klatovy IV, 339 00 Klatovy	

Spolufinancováno Evropskou unií

Druh sociální služby	Forma sociální služby	Služba	Poskytovatel	Zařízení, adresa poskytovatele
	terénní, ambulantní, pobytové	Krizová pomoc	Člověk v tísni, o.p.s.	Vídeňská 9, Klatovy IV, 339 01 Klatovy 1
	pobytové	Azylové domy	Městský ústav sociálních služeb Klatovy	Koldinova 277, Klatovy II, 339 01 Klatovy
			Oblastní charita Klatovy	Měchurova 317, Klatovy II, 339 01 Klatovy

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

Kromě místních poskytovatelů sociálních služeb mohou občané Klatovska využívat i další terénní sociální služby s celorepublikovou či celokrajskou působností působící v Plzeňském kraji. Přehled všech sociálních služeb dostupných v Plzeňském kraji je k dispozici v katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Plzeňském kraji⁹. Podrobnější informace k vybraným službám, které řešené území obsluhují pouze terénně, jsou uvedeny v kapitole 12.10.

12.3. Druhy sociálních služeb

Podle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, se rozdělují sociální služby na služby sociálního poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence, přičemž základní sociální poradenství poskytuje zdarma každý poskytovatel.

V řešeném území jsou poskytovány všechny tři druhy sociálních služeb. **Odborné sociální poradenství** na území poskytuje **5 poskytovatelů**.

Dále 4 poskytovatelé nabízí celkem **3 služby sociální péče**. Jedná se o pečovatelskou službu (3), odlehčovací službu (1) a službu osobní asistence (1).

Do skupiny **sociální prevence** spadá **8 služeb**, které nabízí 7 poskytovatelů. Konkrétně se jedná o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (3), sociální rehabilitace (1), terénní programy (1), ranou péči (1), krizovou pomoc (1), centrum duševního zdraví (1), nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (2) a azylové domy (2).

Počty jednotlivých druhů sociálních služeb poskytovaných v SO ORP Klatovy jsou zobrazeny v grafu 3.

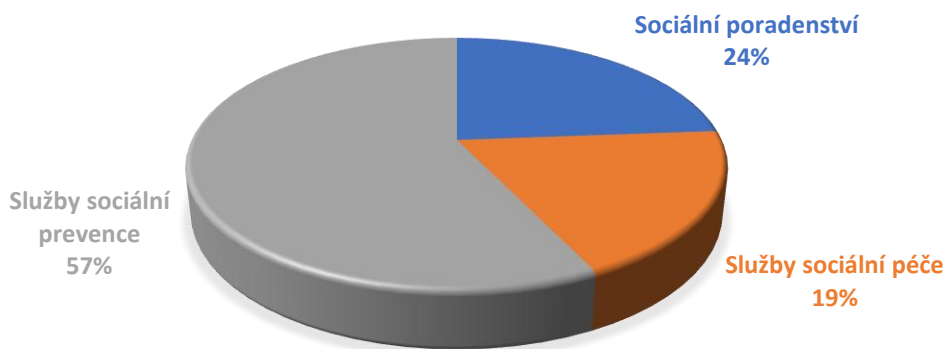
Graf 3. Druhy sociálních služeb poskytovaných v řešeném území

⁹ <https://socialnisluzby.plzensky-kraj.cz/Article/Details/180>

Spolufinancováno Evropskou unií

DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÉ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

12.4. Formy sociálních služeb

Dle formy poskytování se sociální služby dělí na **ambulantní, terénní a pobytové** služby. V některých případech může být forma kombinovaná.

Občanům Klatovska jsou nejčastěji poskytovány služby **ambulantní formou (12)**, jedná se o odborné sociální poradenství, sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, krizová pomoc a centrum duševního zdraví.

Dále je část služeb poskytována **formou terénní (16)**. Jedná se konkrétně o odborné sociální poradenství, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pečovatelské služby, odlehčovací služby, osobní asistence, raná péče a sociální rehabilitaci, centrum duševního zdraví, terénní programy a krizová pomoc.

Pobytovou formou (3) jsou služby poskytovány v azylových domech a v rámci krizové pomoci.

Počty služeb dle forem poskytování v SO ORP Klatovy jsou zobrazeny v grafu 3.

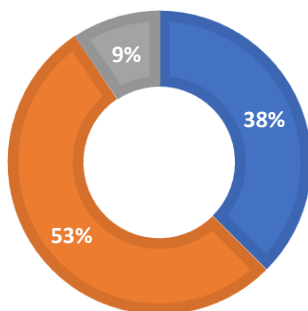
Graf 3. Formy sociálních služeb poskytovaných v řešeném území

Spolufinancováno Evropskou unií

FORMY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH V ORP KLATOVY

■ ambulantní ■ terénní ■ pobytová

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

12.5. Typy sociálních služeb

Na území SO ORP Klatovy je občanům poskytováno 12 různých typů sociálních služeb poskytovateli, kteří zde mají sídlo či pobočku, což představuje zastoupení přibližně čtvrtinu všech typů sociálních služeb, které definuje zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách. Souhrnný přehled všech typů sociálních služeb včetně popisu dle zákona č. 108/2006 Sb. a počtu zastoupení v regionu je uveden v registru sociálních služeb. V řešeném území jsou poskytovány tyto služby:

- **Azylové domy** jsou pobytovou službou na přechodnou dobu, určenou osobám v nepříznivé sociální situaci, která je spojena se ztrátou bydlení.

Službu poskytují v řešeném území 2 poskytovatelé (Městský ústav sociálních služeb Klatovy a Oblastní charita Klatovy).

- **Krizová pomoc** je terénní, ambulantní nebo pobytovou službou na přechodnou dobu, která je určena na pomoc osobám nacházejícím se ve stavu ohrožení zdraví nebo života, kdy nejsou schopni nepříznivou životní situaci řešit vlastními silami.

Službu v řešeném území poskytuje terénní formou 1 poskytovatel (Člověk v tísni, o.p.s.).

- **Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež** poskytují ambulantní nebo terénní služby, jejichž cílem je zlepšit kvalitu života dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy, a to prevencí nebo snižováním sociálních a zdravotních rizik a vytvářením podmínek příznivých pro řešení jejich nepříznivé sociální situace.

Spolufinancováno Evropskou unií

Tato služba je na území poskytována 1 poskytovatelem (Oblastní charita Klatovy) terénní i ambulantní formou.

- **Odborné sociální poradenství** je sociální službou zaměřenou na osoby, které se dostaly do nepříznivé soc. situace způsobené věkem, zdravotním stavem nebo znevýhodňujícím prostředím, nedokážou ji řešit samy nebo za pomoci svých blízkých a potřebují k jejímu řešení získat informace a odbornou pomoc.

V řešeném území je tato služba poskytována 5 poskytovateli, z toho dvěma formou ambulantní (Městský ústav sociálních služeb Klatovy, Diakonie - ČCE - středisko Západní Čechy), 3 formou terénní i ambulantní (Správa uprchlických zařízení MVČR, Oblastní charita Klatovy a Člověk v tísni, o.p.s.).

- **Osobní asistence** je terénní službou, která je poskytována v přirozeném sociálním prostředí uživatele služby při činnostech, které osoba potřebuje vzhledem ke snížené soběstačnosti způsobené věkem, chronickým onemocněním nebo zdravotním postižením.

Tento typ služby je v řešeném území poskytován 1 poskytovatelem (Oblastní charita Klatovy).

- **Odlehčovací služby** jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby určené osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v domácím prostředí. Cílem služby je poskytnout nezbytný odpočinek pečujícím osobám.

V řešeném území službu poskytují 1 poskytovatel terénní formou (Charita Sušice).

- **Pečovatelská služba** je terénní nebo ambulantní služba určená osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení, ale také rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc druhé osoby.

Pečovatelská služba je v řešeném území poskytována 3 poskytovateli (Oblastní charita Klatovy, Charita Sušice, Město Nýrsko), a to terénní formou v domácnostech uživatelů.

- **Raná péče** je terénní služba, případně doplněná ambulantní formou služby, která je určena na podporu rodiny a vývoje dítěte do 7 let věku, s ohledem na jeho specifické potřeby způsobené jeho zdravotním postižením nebo jeho nepříznivým zdravotním stavem.

Tuto službu v řešeném území poskytuje terénní formou 1 poskytovatel. Diakonie ČCE – středisko celostátních programů a služeb služby nabízí pro rodiny s dětmi s mentálním či pohybovým postižením.

- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** představují ambulantní nebo terénní služby, které jsou poskytovány rodinám s dětmi stíženým krizovou

Spolufinancováno Evropskou unií

sociální situaci, kterou rodina není schopna překonat vlastními silami a kvůli které je ohrožen zdravý vývoj dítěte.

V řešeném území službu poskytují ambulantní i terénní formou 3 poskytovatelé (Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy, Domus – Centrum pro rodinu, z.s., Člověk v tísni, o.p.s.).

- **Sociální rehabilitace** je terénní a ambulantní službou, která představuje soubor činností zaměřených na podporu soběstačnosti osob se zdravotním, tělesným, mentálním, kombinovaným postižením a chronickým duševním onemocněním. Zaměřuje se tedy především na rozvoj schopností, dovedností a kompetencí nutných pro samostatný život.

V řešeném území je tato služba poskytována terénní i ambulantní formou 1 poskytovatelem (Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy.).

- **Centrum duševního zdraví** poskytuje osobám s duševní poruchou nebo poruchou chování, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, sociální služby (návuk dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, sociálně terapeutické činnosti) a zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o zdravotních službách.

V ORP Klatovy tuto službu nabízí 1 poskytovatel, a to ambulantní i terénní formou (Ledovec, z.s.).

- **Terénní programy** představují terénní formu sociální služby určené osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženi (problémové skupiny osob, uživatelé návykových látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, migranti, azylanti a jiné sociálně ohrožené skupiny).

V řešeném území je tento typ služby poskytován 1 poskytovatelem (Člověk v tísni, o.p.s.).

12.6. Cílové skupiny sociálních služeb

Zaměření poskytovatelů sociálních služeb dle cílových skupin vychází z typologie Ministerstva práce a sociálních věcí ČR určené pro registraci sociálních služeb.

Tabulka 26 nabízí přehled cílových skupin, na které jsou zaměřeny sociální služby poskytované v řešeném území, a to včetně jejich věkových kategorií.

Tabulka 26. Cílové skupiny sociálních služeb v SO ORP Klatovy

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené	Člověk v tísni, o.p.s.	0 - 64 let	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		15 let +	Odborné sociální poradenství
			Terénní programy

Spolufinancováno Evropskou unií

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
společensky nežádoucími jevy	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
			Odborné sociální poradenství
	Městský sociálních služeb Klatovy ústav služeb	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Oblastní Klatovy charita	6 - 26 let 12 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
Etnické menšiny	Domus - Centrum pro rodinu, z.s.	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Oblastní Klatovy charita	6 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
		12 - 26 let	
		0 - 64 let	Azylové domy
	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
			Terénní programy
Imigranti a azylanti	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
			Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
			Terénní programy
Oběti domácího násilí	Správa uprchlických zařízení MVČR	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
			Terénní programy
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
			Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Oběti obchodu s lidmi	Městský sociálních služeb Klatovy ústav služeb	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Azylové domy
	Oblastní Klatovy charita	0 - 64 let	Azylové domy
	Člověk v tísni, o.p.s.	16+	Krizová pomoc
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
Oběti trestné činnosti	Oblastní Klatovy charita	0 - 64 let	Azylové domy
	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Terénní programy
			Terénní programy
Oběti trestné činnosti	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
		16+	Krizová pomoc

Spolufinancováno Evropskou unií

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
Osoby bez přístřeší	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
			Odborné sociální poradenství
	Oblastní charita Klatovy	0 - 64 let	Azylové domy
		bez omezení věku	Azylové domy
	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Terénní programy
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
			Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Městský ústav sociálních služeb Klatovy	0 - 64 let	Odborné sociální poradenství
			Azylové domy
Osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Terénní programy
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
			Odborné sociální poradenství
	Oblastní charita Klatovy	6 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
		12 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
Osoby komerčně zneužívané	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Terénní programy
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Městský ústav sociálních služeb Klatovy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
Osoby s chronickým duševním onemocněním	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Ledovec, z.s.	16 let +	Sociální rehabilitace
Osoby s chronickým onemocněním	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Charita Sušice	bez omezení věku	Odlehčovačí služba
			Pečovatelská služba
Osoby s jiným zdravotním postižením	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství

Spolufinancováno Evropskou unií

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
	Oblastní charita Klatovy	bez omezení věku	Osobní asistence
	Charita Sušice	bez omezení věku	Odlehčovací služba
			Pečovatelská služba
Osoby s kombinovaným postižením	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Oblastní charita Klatovy	bez omezení věku	Osobní asistence
Osoby s mentálním postižením	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Diakonie ČCE - středisko celostátních programů a služeb	0 - 7 let	Raná péče
Osoby s tělesným postižením	Oblastní charita Klatovy	bez omezení věku	Osobní asistence
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Diakonie ČCE - středisko celostátních programů a služeb	0 - 7 let	Raná péče
Osoby se zdravotním postižením	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Městský sociálních Klatovy ústav služeb	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
		0 - 6 let, 19 let +	Pečovatelská služba
	Oblastní charita Klatovy	bez omezení věku	Osobní asistence
	Město Nýrsko	1 - 6 let, 27 let +	Odborné sociální poradenství
			Pečovatelská služba
			Odlehčovací služba
Osoby v krizi	Charita Sušice	bez omezení věku	
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Městský sociálních Klatovy ústav služeb	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Oblastní charita Klatovy	0 - 64 let	Azylové domy
Osoby žijící v sociálně	Oblastní charita Klatovy	0 - 64 let	Azylové domy
	Člověk v tísni, o.p.s.	16+	Krizová pomoc
	Člověk v tísni, o.p.s.	0 - 64 let	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		15 let +	Odborné sociální poradenství

Spolufinancováno Evropskou unií

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
vyloučených komunitách			Terénní programy
	Oblastní charita Klatovy	6 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
		12 - 26 let	
		0 - 64 let	Azylové domy
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Terénní programy
			Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Městský sociálních služeb Klatovy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Azylové domy
	Oblastní charita Klatovy	6 - 26 let	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
		12 - 26 let	
		0 - 64 let	Azylové domy
Pachatelé trestné činnosti	Člověk v tísni, o.p.s.	15 let +	Terénní programy
			Odborné sociální poradenství
Rodiny s dítětem/děťmi	Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
		bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Diakonie ČCE - středisko celostátních programů a služeb	0 - 7 let	Raná péče
	Městský sociálních služeb Klatovy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
		0 - 64 let	Azylové domy
		0 - 6 let, 19 let +	Pečovatelská služba
	Oblastní charita Klatovy	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
	Charita Sušice	Bez omezení věku	Odlehčovací služba
			Pečovatelská služba
	Město Nýrsko	1 - 6 let, 27 let +	Pečovatelská služba
	Domus - Centrum pro rodinu, z.s.	bez omezení věku	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	Člověk v tísni, o.p.s.	0 - 64 let	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
		16+	Krizová pomoc

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

ORP Klatovy obsluhuje 10 poskytovatelů sociálních služeb se sídlem či pobočkou v řešeném území pro 22 cílových skupin z kategorie děti či rodiny s dětmi. Nejvíce služeb je přitom zaměřeno na **rodiny s dětmi (13)** a **osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy (9)**. Dále se 8 služeb orientuje na děti a mládež ve věku od 6 do 26

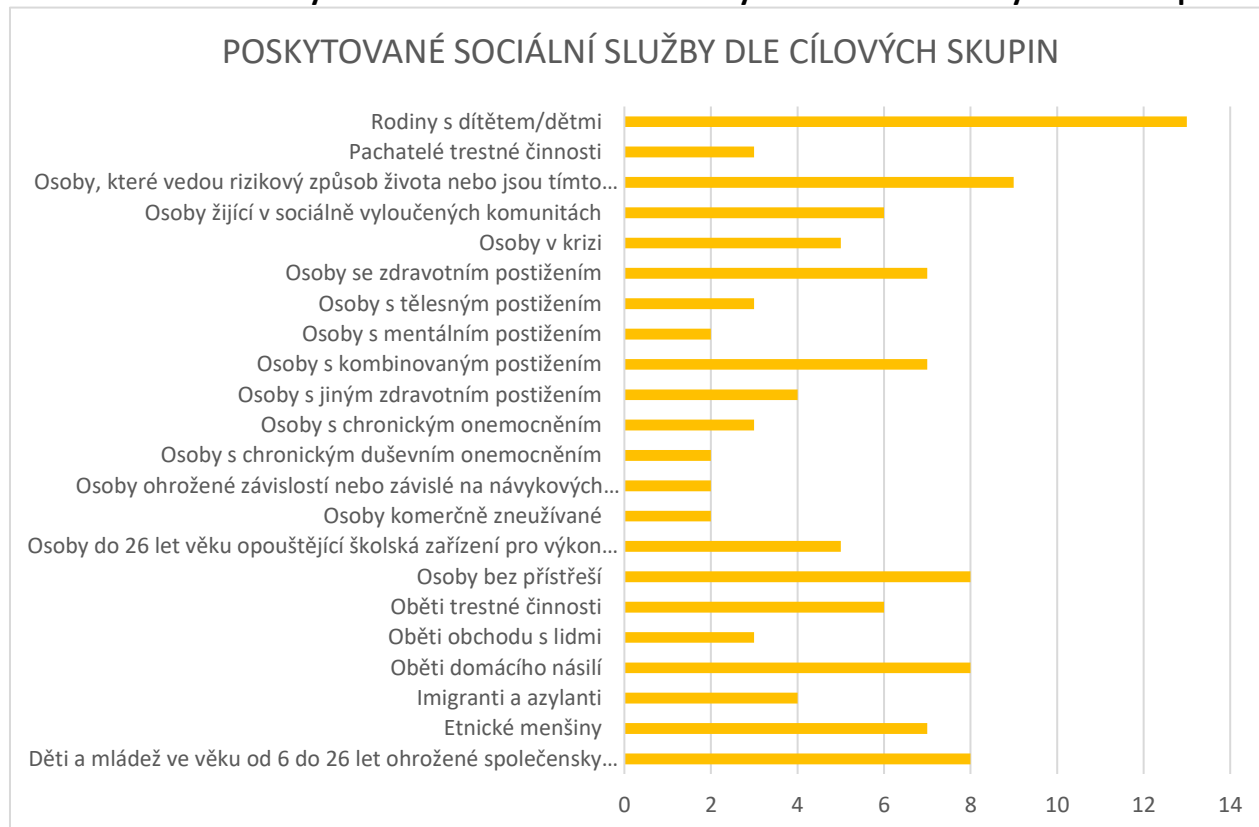

Spolufinancováno Evropskou unií

let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, osoby bez přístřeší a osoby se zdravotním postižením, 7 služeb se věnuje cílové skupině etnické menšiny, po 6 službách je zaměřeno na osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a obětem trestné činnosti, 5 služeb pak osobám v krizi a osobám do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče, 4 služby jsou určeny pro imigranty a azylanty a osoby s jiným zdravotním postižením, po 3 službách mohou využívat oběti obchodu s lidmi, osoby s tělesným postižením, pachatelé trestné činnosti a osoby s chronickým onemocněním, po 2 službách pak osoby komerčně zneužívané, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením.

Shrnutí údajů o počtu sociálních služeb určených pro jednotlivé cílové skupiny v řešeném území je prezentováno v grafu 4.

Graf 4. Poskytované sociální služby dle cílových skupin

Zdroj: Autor, data z Registru poskytovatelů sociálních služeb (2025)

Co se týče věkových kategorií klientů, na které se sociální služby zaměřují, jsou na věkovou skupinu 0 – 6 let a 1 – 6 let cílí 1 služba (pečovatelská služba), stejně tak na věkovou skupinu 0 – 7 let (raná péče) a věkovou skupinu 6 – 26 let a 12 – 26 let (nizkoprahový klub). Pro věkovou skupinu 15+ jsou určeny 2 služby (terénní program a odborné sociální poradenství), rovněž pro věkovou kategorii 16+ (centrum duševního zdraví, krizová pomoc). Věková kategorie 0 – 64 může využít 2 služby (sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi a azylový dům). Nejvíce služeb je pro věkovou kategorii bez omezení věku a to 5 služeb (sociálně aktivizační služba pro

Spolufinancováno Evropskou unií

rodinu s dětmi, odborné poradenství, pečovatelská služba, odlehčovací služba a osobní asistence).

12.7. Dostupnost sociálních služeb

Místní a časová dostupnost sociálních služeb v řešeném území je podrobně prezentována v tabulce 27. Informace k jednotlivým službám vychází z Registru sociálních služeb, z webových stránek jednotlivých poskytovatelů či vyplynuly z rozhovorů.

Tabulka 27. Místní a časová dostupnost sociálních služeb poskytovaných v řešeném území

Poskytovatel	Služba	Časová dostupnost služby	Působnost služby v území
Městský ústav sociálních služeb Klatovy	Azylové domy	nepřetržitá	ORP Klatovy
	Odborné sociální poradenství	Pá 7:00 - 14:00	ORP Klatovy
	Pečovatelská služba	Po - Pá 7:30- 19:30 So - Ne 8:45 - 12:00	Klatovy a spádové obce
Město Nýrsko	Pečovatelská služba	Po - Pá 7:00 – 19:00 So – Ne: 7:00 – 19:00	Správní obvod města Nýrsko, Dešenice, Chudenín, Hamry, Janovice
Oblastní charita Klatovy	Azylové domy	nepřetržitá	ORP Klatovy
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	St 12:00 – 16:00 (12:30 – 15:30 zájmová skupina) Čt: 12:00 -18:00 (12:30 – 15:30 zájmová skupina) Pá 12:00 - 18:00 terénně St 10:00 - 11:00	ORP Klatovy
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Po 15:30 -18:00 Út, St 13:30 - 19:00 terénně Po 13:00 - 15:30	ORP Klatovy
	Osobní asistence	nepřetržitá	Klatovy a v okolí do 30 km
	Odborné sociální poradenství	Po 9:00 - 16:00 Út 12:00 - 16:00 terénně Út: 9:00 – 12:00	Klatovy
Charita Sušice	Odlehčovací služba	Po – Ne: 7:30 – 21:00	Železná Ruda
	Pečovatelská služba	Po – Ne: 7:30 – 21:00	Železná Ruda
Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	Odborné sociální poradenství	St - Čt 8:30 - 12:00, 13:00 – 15:30	ORP Klatovy
	Sociální rehabilitace	Po - Pá 8:00 - 16:30	Klatovy
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Po - Pá 8:00 - 18:00 jen pro objednané bez objednání jen	Plzeňský kraj (s výjimkou okresu Tachov)

Spolufinancováno Evropskou unií

Poskytovatel	Služba	Časová dostupnost služby	Působnost služby v území
		v Plzni Po: 8:00 – 16:00	
Člověk v tísni, o.p.s.	Odborné sociální poradenství	Po - Pá 8:00 - 16:30	ORP Klatovy
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Po - Pá 8:00 - 16:30	ORP Klatovy
	Terénní programy	Po - Pá 8:00 - 16:30	ORP Klatovy
	Krizová pomoc	Po Pá: 8:00 – 16:30	ORP Klatovy (Plzeňský kraj)
Diakonie ČCE - středisko celostátních programů a služeb	Raná péče	Po - Pá 7:00 - 19:00	Plzeňský kraj
Správa uprchlických zařízení MVČR	Odborné sociální poradenství	St: 14:00 – 17:00	(ORP Klatovy) Plzeňský kraj
DOMUS - Centrum pro rodinu	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Po: dle předchozí domluvy St 13:00 - 16:00 Čt: 9:00 - 12:00	ORP Klatovy
Ledovec, z.s.	Centrum duševního zdraví	Po – Pá: 8:00- 16:30 Po, Čt: 8:00 – 16:30 bez objednání	ORP Klatovy

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, webové stránky jednotlivých poskytovatelů, rozhovory (2025).

Z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb vyplynulo, že vnímají **nedostatečnou kapacitu u azylových domů**. Dále vnímají poskytovatelé **nedostačující kapacitu osobní asistence, pečovatelské služby i odlehčovací služby**.

V rámci odborného sociálního poradenství je na Klatovsku poskytováno zejména dluhové poradenství. Kapacita služby je permanentně plná. Poskytovatel však žádného zájemce o službu neodmítá, ale nabídne možnost zařazení do pořadníku.

12.8. Návazné služby nabízené poskytovateli sociálních služeb na území SO ORP Klatovy

Někteří poskytovatelé sociálních služeb v rámci své činnosti poskytují na území Klatovska i návazné či související služby. Výčet těchto služeb vychází z webových stránek jednotlivých poskytovatelů a z rozhovorů s jednotlivými aktéry.

Diakonie ČCE – Středisko Západní Čechy na území mimo výše zmíněného poskytuje také:

- službu Adite pro náhradní rodiny - konkrétně doprovázení pěstounských rodin
- dceřinou společností Možnosti tu jsou – Secondhelp – zaměstnávání lidí se zdravotním postižením
- podporu vzdělávání (včetně online formy)

Spolufinancováno Evropskou unií

- potravinovou a materiální pomoc pro osoby, které se ocitly ve finanční nouzi a tato pomoc jim pomáhá zajistit základní životní potřeby, hradit pravidelně např. platby za bydlení nebo splácet dluhy

Ledovec, z.s. na území mimo výše zmíněného realizuje také:

- potravinovou pomoc pro osoby, které se ocitly ve finanční nouzi a tato pomoc jim pomáhá zajistit základní životní potřeby

Městský ústav sociálních služeb Klatovy na území mimo výše zmíněného provozuje také:

- půjčovnu kompenzačních pomůcek pro širokou veřejnost, pro vyzkoušení a následné získání vlastních pomůcek

Oblastní charita Klatovy na území realizuje mimo výše uvedené sociální služby také:

- půjčovnu kompenzačních pomůcek pro širokou veřejnost, pro vyzkoušení a následné získání vlastních pomůcek
- potravinovou, materiální pomoc a drogerii pro osoby, které se ocitly ve finanční nouzi a tato pomoc jim pomáhá zajistit základní životní potřeby, hradit pravidelně např. platby za bydlení nebo splácet dluhy

Člověk v tísni na území mimo výše zmíněného poskytuje také:

- podpora vzdělávání
- potravinovou a materiální pomoc pro osoby, které se ocitly ve finanční nouzi a tato pomoc jim pomáhá zajistit základní životní potřeby, hradit pravidelně např. platby za bydlení nebo splácet dluhy

12.9. Další sociální a doprovodné služby poskytované na Klatovsku

Na území SO ORP Klatovy dále působí několik dalších poskytovatelů (nebo lidé na Klatovsku využívají jejich služeb), kteří v území nemají sídlo ani pobočku a své služby v řešeném území poskytují terénní formou nebo ambulantně v jiných ORP, zejména v Plzni. Výčet těchto služeb byl sestaven na základě informací získaných z Registru poskytovatelů sociálních služeb, při rozhovorech se zástupci škol a s poskytovateli sociálních služeb.

V tabulce 28 jsou uvedeny výše definované sociální služby s celokrajskou působností, které jsou v řešeném území poskytovány terénní formou dětem a rodinám s dětmi.

Tabulka 28. Sociální služby poskytované na území SO ORP Klatovy dle druhu a formy

Druh sociální služby	Forma sociální služby	Služba	Poskytovatel	Zařízení, poskytovatele adresa
Sociální poradenství	terénní	Odborné sociální poradenství	Diecézní charita Plzeň	Cukrovarská 327/16, Plzeň 3-Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň 1

Spolufinancováno Evropskou unií

Druh sociální služby	Forma sociální služby	Služba	Poskytovatel	Zařízení, poskytovatele adresa
			Tichý svět, o.p.s.	Nádražní 2495/20, 301 00 Plzeň
			VIDA z.s.	Denisovo nábřeží 2568/6, 301 00 Plzeň
			SPOLU-DOMA, z.ú.	Sadová 634/8, 318 00 Plzeň
Služba sociální péče	terénní	Odlehčovací služby		
		Osobní asistence	HEWER, z.s	Pražská 84/15, 301 00 Plzeň
Služba sociální prevence	terénní	Terénní programy	Spolek Ulice Plzeň	Korandova 2927/14, Plzeň 3-Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň 1
		Raná péče	Diakonie ČCE – středisko celostátních programů a služeb	Mírové náměstí 19, 341 01 Horažďovice
			Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	Hábova 1571/22, Praha 13-Stodůlky, 155 00 Praha 515
			Raná péče Kuk, z. ú.	Tomanova 2645/5, Plzeň 3-Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň 1
		Tlumočnické služby		
		Sociální rehabilitace	Tichý svět o.p.s.	Nádražní 2495/20, 301 00 Plzeň
		Intervenční centra		
		Krizová pomoc	Diecézní charita Plzeň	Cukrovarská 327/16, Plzeň 3-Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň 1

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

- **Odborné sociální poradenství** je sociální službou zaměřenou na osoby, které se dostaly do nepříznivé soc. situace způsobené věkem, zdravotním stavem nebo znevýhodňujícím prostředím, nedokážou ji řešit samy nebo za pomoci svých blízkých a potřebují k jejímu řešení získat informace a odbornou pomoc.

V řešeném území je tato služba poskytována 4 poskytovateli terénní formou (Diecézní charita Plzeň, Tichý svět, o.p.s., Vida z.s., SPOLU-DOMA, z.ú.) ambulantní formu je možné využít v Plzni.

- **Odlehčovací služby** jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby určené osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v domácím prostředí. Cílem služby je poskytnout nezbytný odpočinek pečujícím osobám.

V řešeném území službu poskytuje 1 poskytovatel terénní formou (SPOLU-DOMA, z.ú.).

Spolufinancováno Evropskou unií

- **Osobní asistence** je terénní službou, která je poskytována v přirozeném sociálním prostředí uživatele služby při činnostech, které osoba potřebuje vzhledem ke snížené soběstačnosti způsobené věkem, chronickým onemocněním nebo zdravotním postižením.

Tento typ služby je v řešeném území poskytován 1 poskytovatelem terénní formou (HEWER, z.s.).

- **Terénní programy** představují terénní formu sociální služby určené osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženi (problémové skupiny osob, uživatelé návykových látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, migranti, azylanté a jiné sociálně ohrožené skupiny).

V řešeném území je tento typ služby poskytován 1 poskytovatelem (Spolek Ulice Plzeň), a to terénní formou.

- **Raná péče** je terénní služba, případně doplněná ambulantní formou služby, která je určena na podporu rodiny a vývoje dítěte do 7 let věku, s ohledem na jeho specifické potřeby způsobené jeho zdravotním postižením nebo jeho nepříznivým zdravotním stavem.

Tuto službu v řešeném území poskytují terénní formou 3 poskytovatelé. Diakonie ČCE – středisko celostátních programů a služeb služby nabízí pro rodiny s dětmi s mentálním či pohybovým postižením, Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. své služby poskytuje rodinám s dětmi se sluchovým postižením a Raná péče Kuk, z.ú. své služby poskytuje rodinám s dětmi se zrakovým postižením.

- **Tlumočnické služby** jsou terénní nebo ambulantní službou, poskytovanou osobám s poruchou komunikace způsobenou smyslovým postižením, která zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci druhé osoby.

V řešeném území je služba poskytována terénní formou 1 poskytovatelem (Tichý svět o.p.s.), který za účelem zajištění bezbariérové komunikace osob se sluchovým nebo kombinovaným postižením dojíždí nebo zajišťuje komunikaci v on-line formě.

- **Sociální rehabilitace** je terénní a ambulantní službou, která představuje soubor činností zaměřených na podporu soběstačnosti osob se zdravotním, tělesným, mentálním, kombinovaným postižením a chronickým duševním onemocněním. Zaměřuje se tedy především na rozvoj schopností, dovedností a kompetencí nutných pro samostatný život.

V řešeném území je tato služba poskytována terénní formou 1 poskytovatelem (Tichý svět o.p.s.).

Spolufinancováno Evropskou unií

- **Krizová pomoc** je terénní, ambulantní nebo pobytovou službou na přechodnou dobu, která je určena na pomoc osobám nacházejícím se ve stavu ohrožení zdraví nebo života, kdy nejsou schopni nepříznivou životní situaci řešit vlastními silami.

Službu v řešeném území poskytuje terénní formou 1 poskytovatel (Diecézní charita Plzeň).

- **Intervenční centra** mohou mít terénní, ambulantní nebo pobytovou formu služby, která je určená osobám ohroženým domácím násilím, tedy vystavené násilnému chování ze strany osob blízkých či osob žijících s nimi v jedné domácnosti.

V řešeném území tuto službu poskytuje terénní formou 1 poskytovatel (Diecézní charita Plzeň), ambulantní formou je služba poskytována v Plzni.

Tabulka č. 29 reprezentuje cílové skupiny a věkové kategorie, na které se zaměřují sociální služby, které nemají v řešeném území sídlo či pobočku a působí zde terénní formou.

Tabulka 29. Cílové skupiny sociálních služeb působící v ORP Klatovy terénně bez sídla či pobočky v řešeném území

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
Osoby komerčně zneužívané	Spolek Ulice Plzeň	16 - 64 let	Terénní programy
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách			
Oběti domácího násilí	Diecézní charita Plzeň	16+	Intervenční centra
	Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Krizová pomoc
Oběti trestné činnosti			
Osoby s chronickým duševním onemocněním	Vida z.s.	15 let +	Odborné sociální poradenství
Osoby s kombinovaným postižením	Tichý svět, o.p.s.	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
			Tlumočnické služby
		16 let +	Sociální rehabilitace
	HEWER, z.s.	1 rok +	Osobní asistence
	Diakonie ČCE – středisko celostátních programů a služeb	0 - 7 let	Raná péče
	Raná péče Kuk, z.ú.	0 - 7 let	

Spolufinancováno Evropskou unií

Cílová skupina	Poskytovatel	Věková kategorie	Služba
Osoby s tělesným postižením	HEWER, z.s.	1 rok +	Osobní asistence
Osoby se sluchovým postižením	Tichý svět, o.p.s.	bez omezení věku	Odborné sociální poradenství
			Tlumočnické služby
	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	16 let +	Sociální rehabilitace
		0 - 7 let	Raná péče
Osoby se zdravotním postižením	HEWER, z.s.	1 rok +	Osobní asistence
	SPOLU-DOMA, z.ú.	bez omezení věku	Odlehčovací služby
		15+	Odborné sociální poradenství
Osoby se zrakovým postižením	HEWER, z.s.	1 rok +	Osobní asistence
	Raná péče Kuk, z.ú.	0 - 7 let	Raná péče
Osoby v krizi	Diecézní charita Plzeň	bez omezení věku	Krizová pomoc
	SPOLU-DOMA, z.ú.	15+	Odborné sociální poradenství
	Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Krizová pomoc
	Diecézní charita Plzeň	bez omezení věku	Krizová pomoc
Rodiny s dítětem/děti	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	0 – 7 let	Raná péče
	Raná péče Kuk, z.ú.		
	Diakonie ČCE – středisko Západní Čechy	bez omezení věku	Krizová pomoc

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb (2025)

12.10. Problémy a chybějící služby na Klatovsku

Z výše uvedeného vyplývá nedostatečná kapacita místních poboček či kontaktních míst sociálních služeb pro děti či rodiny s dětmi, která je navíc soustředěna převážně do správního centra, což poskytovatelé odůvodňují zejména nedostatečným finančním zajištěním na navýšení pracovních úvazků a prostorové zajištění služeb. Důvodem je zejména nepružná síť sociálních služeb Plzeňského kraje a nutnost hledat vícezdrojové financování prostřednictvím dotačních projektů či příspěvků obcí, které v ORP Klatovy většinou podporují většinou jiný typ sociálních služeb (pečovatelské služby, ošetřovatelské služby atd.).

Spolufinancováno Evropskou unií

Dopravní obslužnost z odlehlých míst ORP Klatovy je omezená a časově i finančně náročná, což stěžuje dostupnost zejména ambulantních služeb a klade větší nároky na terénní formy poskytování či zřízení kontaktních míst v obcích či například při školách.

Důležitá je též informovanost o možnosti využití sociální služby a jejího přínosu pro dítě, resp. rodinu a obavy ze stigmatizace zejména v menších obcích. V této oblasti mi mohla být nápomocná právě škola, jež může být zprostředkovatelem pomoci a podpory pro dítě a jeho rodinu. Je však nutné zabezpečit dostatečné kapacity a potřebné odbornosti sociálních služeb.

Spolupráce mezi školami, obcemi a poskytovateli sociálních služeb je klíčová pro efektivní podporu sociálně znevýhodněných a ohrožených dětí, a je třeba vytvořit systém, který bude schopný reagovat na potřeby obyvatel včas a komplexně.

13. Kvalitativní část

Cílem kvalitativního šetření bylo zmapovat chování jednotlivých aktérů, kteří v daném regionu utvářejí podobu prevence ohrožení dítěte. Z tohoto důvodu bylo osloveno následující skupiny respondentů.

- Zástupci mateřských a základních škol – v případě základních škol se jednalo o ředitele a metodiky prevence. Celkem byly osloveno 6 škol v SO ORP Klatovy. Bylo osloveno 5 škol, které v řešeném území poskytují úplné základní vzdělání a jednu malotřídní základní školu pouze s 1. stupněm.
- Zástupci OSPOD Klatovy
- Zástupci poskytovatelů sociální i návazných služeb – konkrétně byly osloveny dvě sociální aktivizační služby pro rodinu s dětmi, které v řešeném území působí (Diakonie Západ – Archa pro rodinu, Adite a Člověk v tísni).

Dílčí cíle šetření byly následující:

1. Zjistit, jakým způsobem funguje spolupráce mezi školami, OSPOD a sociálními službami v řešeném regionu (pozitiva, negativa, problémy).
2. Definovat problémy, se kterými se respondenti v dané oblasti v řešeném regionu potýkají.
3. Definovat opatření, která by pomohla zkvalitnit prevenci ohrožení dítěte v řešeném regionu.

Vzhledem k tomu, že se jedná o kvalitativní šetření, tak výstupem nejsou statistická data, ale náměty a témata, která v území k řešené problematice rezonují a která je možné dále rozvíjet jak v jednotlivých školách, tak rovněž v rámci tvorby i implementaci regionálních strategických dokumentů (např. Komunitní střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na Klatovsku či místní akční plán vzdělávání) Konkrétní okruhy otázek pro výše uvedené skupiny respondentů jsou součástí příloh této zprávy.

Tematicky je vyhodnocení šetření rozděleno na tři části. Každá část se týká jedné z výše uvedených skupin respondentů.

Spolufinancováno Evropskou unií

13.1. OSPOD

Respondenti z řad škol uvedli, že vnímají OSPOD jako autoritu, která jim pomůže „vytvořit tlak“ na rodiče. V některých případech by školy potřebovaly rychlejší a tvrdší zásah ze strany OSPOD. Školy se snaží řešit do problému vlastními silami a na OSPOD se obracejí až ve chvíli, kdy veškeré snahy o nápravu selžou. Školy se mohou na OSPOD obrátit i s neformální konzultací, což školy do určité míry využívají. OSPOD má stanoveného pracovníka zodpovědného za konkrétní území ORP a péče o dítě je stanovena dle jeho trvalého bydliště, které ne vždy koresponduje s místem, kde je škola. To pak přináší větší komplikace při komunikaci a řešení aktuálních problémů. Školy však většinou ani neví, že je dítě v péči OSPOD a řeší problémy dle svých možností. Chybí tedy **koordinace postupů jednotlivých aktérů v týmu kolem dítěte, což může mít menší efektivitu při řešení problému, nebo dokonce může přispět ke zhoršení situace.**

13.2. Školy

Charakteristickým znakem ORP Klatovy je velká rozmanitost sociálních problémů v jednotlivých školách, kdy se s daným problémem potýká pouze 1 nebo 2 školy. Rizikové formy chování škola řeší pouze tehdy, když k němu dochází na půdě školy, neboť nemá potřebné pravomoci mimo budovu, i když tím dochází k ovlivnění klíma školy. Většina oslovených škol nespolupracuje s žádnou sociální službou, nemá informace o zaměření sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a neví, jak rodinu správně motivovat ke spolupráci s touto sociální službou. Většina škol až na výjimky nevyužívá programy na přímo podporu sociálně-ekonomicky znevýhodněných dětí z důvodu velké administrativy, neflexibilního nastavení parametrů a malému využívání ze strany rodin (nejčastěji se jedná o program Obědy do škol). V daném ORP dvě školy uvedly, že mají sociálního pedagoga na částečný úvazek, náplně práce se však lišily a byly vždy přizpůsobené potřebám dané školy. Ostatní školy uvedly, že o pozici sociálního pedagoga neuvažují, neboť pedagogové se nad rámec svých povinností angažují při podpoře dítěte či rodiny, ale bez znalostí pravidel sociální práce, čímž se vystavují riziku právních i osobních dopadů. Častým tématem, které respondenti z řad škol též zmiňovali, je nejistota v komunikaci s rodiči či dítětem, kde se vyskytl nějaký problém. Školy by uvítali možnost konzultace s odborníky.

13.3. Sociální služby

Vzhledem k rozlehlosti území ORP Klatovy je dostupnost sociálních služeb, zejména sociálně aktivizační služby pro rodinu s těmi, velmi omezená. Ambulantní forma podpory je poskytována na pobočkách dvou organizací poskytující tuto sociální službu pouze v Klatovech, v ostatních částech ORP je sociální služba poskytována pouze terénní formou, přičemž personální kapacity sociálních služeb jsou nedostatečné pro pokrytí celého území ORP. Služby nízkoprahových klubů pro děti a mládež jsou nabízeny též pouze v Klatovech, přičemž možnosti mimoškolního vyžití se snižuje a omezuje se pestrost se vzdáleností od větších center. **Sociální služby by uvítali lepší komunikaci se školou.** Zejména by bylo vhodné uspořádat setkání rodiny, školy i sociální služby za účelem stanovení pravidel komunikace a spolupráce. To se týká jak sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, tak i doprovázejících organizací pro

Spolufinancováno Evropskou unií

pěstounské rodiny. Pro zkvalitnění prevence vnímají zástupci sociálních služeb jako klíčové začít s identifikací možných problémů už v rámci MŠ, neboť na základní škole je již problém rozvinutý, a tudíž i jeho řešení komplikovanější.

14. Průzkum potřeb ve školách ORP Klatovy

Na jaře 2025 proběhl mezi žáky druhých stupňů základních škol v SO ORP Klatovy průzkum potřeb zaměřený na to, jak se děti cítí ve třídě, jaké vztahy zažívají, jak vnímají chování svých spolužáků a učitelů a zda se setkávají s rizikovým chováním. Dotazník vyplnilo 203 žáků z 2. stupně základních škol.

Většina žáků (72 %) popisuje svou třídu jako místo, kde panuje přátelské a spolupracující klima. Přibližně 65 % uvedlo, že se spolužáci chovají ohleduplně, a 70 % žáků zaznamenalo ochotu si navzájem pomáhat. Zábavnou a uvolněnou atmosféru vnímalo pozitivně přibližně 60 % respondentů. Zároveň ale 30 % žáků uvedlo, že se necítí být mezi spolužáky oblíbení, a 20 % raději tráví čas s vrstevníky mimo svou třídu.

Některé děti popsaly i méně příjemné zkušenosti. Více než 35 % žáků uvedlo, že se setkávají s posměšky, nadávkami či vylučováním z kolektivu, a 15 % se zmínilo o fyzickém napadání. Vyrušování v hodinách je podle odpovědí častým jevem – více než 50 % žáků uvedlo, že ho zažívá pravidelně. Přibližně 12 % žáků si všimlo projevů duševní nepohody u spolužáků, jako jsou známky sebepoškozování nebo poruchy příjmu potravy.

Rizikové chování, jako je užívání cigaret, alkoholu či jiných látek, bylo potvrzeno zhruba čtvrtinou starších žáků. Kouření či vapování uvedlo 27 % respondentů, 19 % má zkušenost s alkoholem a 6 % se setkal s kratomem nebo jinými látkami.

Vztahy k učitelům žáci vnímají různě. Přibližně 52 % respondentů uvedlo, že se na některé pedagogy mohou obrátit, pokud potřebují podporu. Zároveň ale 30 % žáků uvedlo, že se někdy setkali s nespravedlivým nebo necitlivým přístupem. Někteří popsali i zkušenost s poznámkami, které považují za zesměšňující.

Když děti potřebují pomoc, obrazejí se především na rodiče (68 %) a kamarády (56 %). Na třídní učitele by se obrátilo 35 % žáků, na školního psychologa nebo výchovného poradce kolem 25 %. To poukazuje na důležitost posilování důvěry mezi žáky a odborníky ve škole.

Z hlediska komunikace v rodinách vyplývá, že rodiče se pravidelně zajímají o známky svých dětí (88 %), ale méně často se ptají na to, jak se dětem ve škole daří emocionálně (přibližně 50 %). Jen 43 % dětí uvedlo, že si s rodiči povídají o tom, co je ve škole těší nebo trápí.

Navzdory některým potížím většina žáků (78 %) uvedla, že jsou rádi, že navštěvují svou školu. To ukazuje na přetrvávající pozitivní vztah ke škole a její komunitě.

Následné fokusní skupiny se zaměřily na problematické oblasti, které vyplynuly z dotazníků a na upřesnění uvedených odpovědí. Současně proběhl i rozhovor i se školními pedagogy prevence.

Spolufinancováno Evropskou unií

Žáci na skupinách popisovali časté zkušenosti s necitlivým a nevhodným chováním některých učitelů, zejména zesměšňováním, nadřizováním či používáním posměšných a autoritativních praktik. Tyto projevy vyvolávají pocit nespravedlnosti, strach z komunikace a obavy z následného postihu. Děti často vyjadřují nedůvěru vůči školnímu vedení a obavy, že případné stížnosti by vedly ke zhoršení situace.

Šikana (včetně kyberšikany) a vylučování z kolektivu jsou ve školách přítomné, přičemž žáci uvádějí, že často nemají důvěru ve funkčnost podpůrných mechanismů školy. Někteří žáci šikanu přehlížejí, jiní ji řeší mezi sebou nebo ji zamlčují, protože nemají důvěryhodné dospělé, na které by se obrátili. Situaci zhoršuje i fakt, že i závažné incidenty jako jsou verbální a fyzické útoky, bývají marginalizovány.

V obou školách zaznává silná touha po aktivnějším a respektujícím přístupu ze strany učitelů. Děti volají po modernějších metodách výuky, možnosti více se vyjádřit a podílet se na chodu školy. Vyjadřují pocit nudy, frustrace a demotivace – někteří otevřeně přiznávají, že provokují učitele „ze zoufalství“, jiní rezignují na snahu se zapojit, protože mají zkušenost s nepochopením nebo zesměšněním.

Podpůrné profese jako školní psycholog nebo metodik prevence jsou často pro žáky anonymní nebo nedostupné. Mnoho dětí neví, na koho se ve škole obrátit, případně pochybují o nestrannosti těchto osob. Otevírá se silná potřeba vytvořit důvěryhodné a funkční komunikační kanály – např. anonymní schránky důvěry, bezpečný prostor pro sdílení či kontaktní osoby mimo vyučující.

Z výpovědí žáků i dotazníkových dat vyplývá výskyt rizikového chování (kouření, ničení vybavení, nebezpečné výzvy, zkušenosti se sexuálním nátlakem). Část žáků reflektuje projevy sociálního vyloučení, stereotypizace nebo nářky na etnický původ. Tyto projevy jsou často přehlíženy nebo zlehčovány.

15. Závěr

Analýza ukazuje, že na území obce s rozšířenou působností Klatovy existují významné potřeby v oblasti sociálních služeb a podpory rodin s dětmi, zejména těch, které se nacházejí v nepříznivé životní situaci. Výsledky potvrzují, že současný systém podpory nedokáže v plné míře reagovat na specifické potřeby těchto rodin, ať už se jedná o socioekonomické znevýhodnění, výchovné problémy, nebo omezený přístup ke službám.

Za klíčové je považováno rozšíření dostupnosti sociálních služeb zaměřených na podporu rodičovských kompetencí, krizovou pomoc a sociální poradenství. Nutností je rovněž posílení terénních a ambulantních služeb, které by umožnily pružněji reagovat na potřeby rodin přímo v jejich přirozeném prostředí. Zvláštní důraz by měl být kladen na prevenci sociálního vyloučení dětí a podporu jejich začlenění do kolektivu, vzdělávání a volnočasových aktivit.

V rámci systému je zapotřebí zlepšit vzájemnou spolupráci mezi sociálními službami, školami, zdravotnickými zařízeními a dalšími zainteresovanými subjekty. S tím úzce souvisí i potřeba efektivnějšího sdílení informací a koordinace služeb s důrazem na mezioborový přístup.

Spolufinancováno Evropskou unií

Důležitou součástí navrhovaných opatření je také zajištění dostatečných kapacit a odborného zázemí pro práci s ohroženými dětmi a jejich rodinami. Bez kvalitní personální infrastruktury, systematického vzdělávání pracovníků a adekvátního financování nebude možné dosáhnout dlouhodobé změny.

Zajištění komplexní podpory dětem a rodinám v obtížné sociální situaci je nezbytným předpokladem pro zajištění rovného přístupu ke vzdělání, zdravému vývoji dětí a celkové sociální soudržnosti v regionu.

Spolufinancováno Evropskou unií

Seznam zkratk

CpKP ZČ – Centrum pro komunitní práci západní Čechy

DPS – Dům s pečovatelskou službou

KP – Komunitní plán

KPSS – Komunitní plánování sociálních služeb

MAS – Místní akční skupina

OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí

OÚ – Obecní úřad

OZP – osoba se zdravotním postižením

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností (obec III. typu)

SO POÚ – Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem (obec II. typu)

Seznam zdrojů

Základní a rozvojová síť sociálních služeb Plzeňského kraje k 1. 1. 2020

Registr poskytovatelů sociálních služeb

Číselník právních forem MPMR ČR

www.mvcr.cz

www.mpsv.cz

www.cssz.cz

www.uradprace.cz

<https://policie.gov.cz/policie-cr.aspx>

www.plzensky-kraj.cz/krajsky-urad

www.masposumavi.cz

www.mapazadluzeni.cz

webové stránky obcí v ORP Klatovy

„Toto dílo „Analýza k problematice ohrožených dětí pro SO ORP Klatovy“ je licencováno pod licencí Creative Commons CC BY-SA 4.0. Licenční podmínky navštivte na adrese CC BY-SA 4.0 Právní ujednání | Uveďte původ-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní | Creative Commons.“